

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Przybiernów

OPRACOWANIE: ECD DARIUSZ KLITYŃSKI ODDZIAŁ SZCZECIN

Spis treści

Wstęp	2
1. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	3
2. Charakterystyka Gminy Przybiernów.....	10
3. Delimitacja obszaru zdegradowanego – analiza wskaźników	12
3.1. Sfera społeczna.....	12
3.2. Sfera gospodarcza	30
3.3. Sfera funkcjonalno-przestrzenna	31
3.4. Sfera techniczna	34
3.5. Sfera środowiskowa	39
3.6. Wyniki diagnozy w poszczególnych sferach	40
4. Obszar zdegradowany na terenie Gminy Przybiernów	48
5. Obszar rewitalizacji na terenie Gminy Przybiernów	48
Spis tabel.....	50

Wstęp

Gmina Przybiernów przystępując do przeprowadzenia rewitalizacji, zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym (ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz w oparciu o „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, zobowiązana jest do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w oparciu o proces diagnostyczny obszaru, na podstawie którego będzie można określić czynniki, które pokazują najbardziej negatywne elementy decydujące o gorszym poziomie życia na danym obszarze. Proces wskazania tych terytoriów, zgodnie z zapisami powyższych wytycznych, jest obwarowany konkretnymi, opisanymi poniżej wymogami.

Obszar może zostać wskazany jako **obszar zdegradowany**, jeśli znajduje się w **stanie kryzysowym** z powodu **koncentracji negatywnych zjawisk społecznych**, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym **oraz** gdy występuje na nim **co najmniej jedno** z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw);
- środowiskowych (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska);
- przestrzenno-funkcjonalnych (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych);
- technicznych (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Obszar cechujący się **szczególną koncentracją** wyżej wymienionych zjawisk, na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, wyznacza się jako **obszar rewitalizacji**. Może on obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego, ale nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy ani zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby jej mieszkańców. Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji mogą być podzielone na **podobszary**, które nie muszą posiadać wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z nich występowania koncentracji opisanych wyżej negatywnych zjawisk. Tak obszar zdegradowany, jak i rewitalizacji mogą stanowić to samo terytorium. W Gminie Przybiernów jako obszar poddawany ocenie przyjęto obszar zwartej zabudowy obejmujący granice miejscowości (opisano je w rozdziale nr 1. Charakterystyka obszaru Gminy Przybiernów).

Wyznaczenie w gminie zarówno obszaru zdegradowanego, jak i rewitalizacji wymaga przeprowadzenia **diagnozy** potwierdzającej spełnienie przez nie przesłanek określonych w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020 i wskazującej terytoria najbardziej zdegradowane pod względem społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym. **Diagnozę tę, stanowiącą podstawę do wyznaczenia terytoriów, które wymagają rewitalizacji w Gminie Przybiernów, prezentuje niniejszy dokument.** Przygotowano go w oparciu o „Strategię Rozwoju Gminy Przybiernów na lata 2015-2025 – projekt” oraz na podstawie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy

Przybiernów". Z racji tego, że Gmina Przybiernów jest uprawniona do ubiegania się o środki w ramach projektów rewitalizacyjnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020 diagnoza przeprowadzona została w oparciu o wytyczne Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, jak również zgodnie z metodyką zaproponowaną przez Instytucję Zarządzającą RPO WZ (tj. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego) określonych w dokumencie „Zasady realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020.

Opierając się na wynikach przeprowadzonych analiz zawartych w poniższej diagnozie oraz biorąc pod uwagę ustalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przybiernów” **wyznaczono obszar zdegradowany podzielony na siedem podobszarów, którymi stały się miejscowości:**

Lp.	Nazwa miejscowości
1.	Czarnogłowy
2.	Miodowice
3.	Rokita
4.	Łoźnica
5.	Dzieszkowo
6.	Rzystnowo
7.	Świątoszewo

Z uwagi na fakt, że obszar zdegradowany obejmuje tereny najsilniej zdegradowane jeżeli chodzi o współwystępowanie problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych, a zatem najbardziej wymagające kompleksowej interwencji, obszar ten poddano ocenie najniżej występujących czynników, co pozwoliło na wyodrębnienie **obszaru zdegradowanego oraz następnie wyznaczonego jako obszar rewitalizacji**. Obszarem zdegradowanym z uwagi na wielość występujących negatywnych czynników został obszar miejscowości: Czarnogłowy (16 negatywnych czynników), Miodowice (14 negatywnych czynników), Rokita, Łoźnica (po 12 negatywnych czynników), Dzieszkowo, Rzystnowo, Świątoszewo (po 11 negatywnych czynników).

Aby osiągnąć czynniki dotyczące 20 % powierzchni Gminy a przede wszystkim 30% mieszkańców jako obszar rewitalizacji wzięto pod uwagę 4 miejscowości, które w wyniku dodatkowej gradacji osiągnęły najniższe negatywne wskaźniki społeczne. Są to miejscowości: Czarnogłowy, Miodowice, Rokita i Łoźnica.

Uzasadnienie wyboru tych terytoriów prezentuje niniejszy dokument, stanowiący jednocześnie podstawę do przeprowadzenia z wszystkimi interesariuszami rewitalizacji konsultacji społecznych z zakresu przestrzennego obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w Gminie Przybiernów.

1. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji opiera się na *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020* zatwierdzonych w dniu 02.08.2016 r. przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju oraz *Ustawie z dnia 9 października o rewitalizacji* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777), a także na *Zasadach realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach*

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 opracowanych w marcu 2016 r.

Wykaz najważniejszych definicji użytych w niniejszym dokumencie:

BEZROBOCIE

Bezrobocie polega na tym, że osoba zdolna do pracy, aktywnie poszukująca jej i faktycznie gotowa do jej podjęcia nie znajduje zatrudnienia. Bezrobocie rejestrowane natomiast, to formalny stan wpisania kogoś do rejestru prowadzonego przez Powiatowy Urząd Pracy.

EWALUACJA

Ewaluacja (inaczej: systematyczna ocena) to w odniesieniu do Lokalnego Programu Rewitalizacji zaplanowany proces badania uzyskiwanych przez poszczególne programy rezultatów (bezpośrednich, mierzalnych korzyści dla beneficjenta), oraz przeliczania tych rezultatów według przyjętego systemu wskaźników i wag, w celu oceny skuteczności realizacji całego programu rewitalizacji.

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności następujące grupy społeczne:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego
2. inni mieszkańcy gminy,
3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą,
4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
6. organy władzy publicznej,
7. podmioty inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

MARGINALIZACJA

Marginalizacja oznacza spadek znaczenia danej jednostki lub grupy społecznej w społeczeństwie, osłabienie jej wpływu na życie społeczne, subiektywne odbieranie jej głosu przez resztę społeczeństwa jako mało ważnego. Skutkiem marginalizacji (procesu) jest wykluczenie społeczne (stan).

MONITORING

Monitoring to obserwowanie jakiegoś procesu i odnotowywanie jego zmieniającego się stanu w celu uzyskania wiedzy o jego przebiegu. W odniesieniu do Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) monitoring to bieżące gromadzenie informacji o terminowości realizacji elementów LPR i uzyskanych produktach (bezpośrednich wynikach mierzalnych np. w jednostkach fizycznych lub finansowych).

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Według Europejskiego Forum Niepełnosprawności osobą niepełnosprawną jest jednostka w pełni swoich praw, znajdująca się w sytuacji upośledzającej ją na skutek barier środowiskowych, ekonomicznych

i społecznych, których z powodu występujących u niej uszkodzeń nie może przewyższyć w taki sposób, jak inni ludzie.

OBSZAR ZDEGRADOWANY

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

W związku z powyższym, w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego Gmina Przybiernów podzielona została na *jednostki strukturalne (referencyjne)*, w sposób odpowiadający istniejącym powiązaniom funkcjonalnym. W procesie diagnostycznym na terenie wiejskim gminy przyjęto podział na miejscowości. Analiza danych ilościowych w ustalonych jednostkach strukturalnych pozwoliła na stosunkowo łatwe zidentyfikowanie lokalizacji problemów i wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego.

Zgodnie z ww. Wytycznymi w przeprowadzonej diagnozie na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego dokonano analizy porównawczej jednostek referencyjnych, opartej na zestawie wskaźników cząstkowych oraz syntetycznych wskaźników degradacji we wszystkich sferach, pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania zjawisk kryzysowych i potencjałów lokalnych na terenie gminy. Jako główne kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego przyjęto wskaźniki przedstawione w tabeli nr 1.

OBSZAR REWITALIZACJI

Wyznaczony w Lokalnym Programie Rewitalizacji obszar obejmujący całość lub część obszaru kryzysu (obszaru zdegradowanego), cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju gminy, przygotowywana lub prowadzona jest rewitalizacja.

REWITALIZACJA

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni

i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji.

UBÓSTWO

Ubóstwo to stan doznawania przez kogoś przynajmniej jednego z dwóch problemów:

- głęboki niedostatek – jego dochody ekwiwalentne na członka rodziny są niższe niż 60% mediany takich dochodów w danym kraju (*kryterium dochodowe*),
- głęboka deprivacja materialna – brak środków na wydatki związane z realizacją podstawowych, uzasadnionych potrzeb: opłacenia bieżących rachunków za czynsz i energię, ogrzania domu, pokrycia niespodziewanych wydatków, zjedzenia przynajmniej raz na dwa dni posiłku z odpowiednią ilością białka, spędzenia tygodnia urlopu rocznie poza miejscem zamieszkania, posiadania podstawowych udogodnień technicznych standardowych dla danego społeczeństwa (*kryterium wydatkowe*).

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Włączenie społeczne to odnosząca się do danej jednostki jej realna możliwość faktycznego uczestniczenia w relacjach społecznych – funkcjonowanie w kręgu znajomych, zawieranie przyjaźni, podejmowanie pracy, doznawanie szacunku i uznania itp. – oraz faktyczne korzystanie z tych możliwości przez jednostkę według jej własnych potrzeb.

WYKLUCZENIE SPOŁECZNE

Wykluczenie to doznawany przez jednostkę lub grupę faktyczny brak możliwości lub znaczne utrudnienie pełnienia ról społecznych dostępnych dla innych, nawiązywania normalnych relacji społecznych, korzystania z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenia zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Wykluczona społecznie jest jednostka lub grupa, która w sensie formalnym należy do danego społeczeństwa i chce uczestniczyć w jego życiu czynnie, lecz nie może z powodów będących poza jej kontrolą.

Na potrzeby wyznaczenia obszaru rewitalizacji i obszaru zdegradowanego w pierwszej kolejności dokonano oceny każdej miejscowości pod kątem występowania negatywnych czynników społecznych, gospodarczych, funkcjonalno-przestrzennych, technicznych i środowiskowych. Zostały one zestawione w tabeli zbiorczej poniżej.

Tabela 1 Wskaźniki obrazujące sytuację na terenie Gminy Przybiernów w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

Sfera	Cele szczegółowe sfery	Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych
SPOŁECZNA	Trendy demograficzne	1.	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	%	Gmina Przybiernów
		2.	Zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do 2012 r.	Osoby	Gmina Przybiernów
	Rynek pracy	3.	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych średnia z lat 2014-2016	%	Powiatowy Urząd Pracy w

Sfera	Cele szczegółowe sfery	Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych
					Goleniowie, Gmina Przybiernów
Opieka społeczna		4.	Procentowy udział osób korzystających z programu - Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)	%	Gmina Przybiernów Ośrodek Pomocy Społecznej
		5.	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)	%	Gmina Przybiernów, Ośrodek Pomocy Społecznej
		6.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej - średnia z lat 2014-2016	%	Gmina Przybiernów, Ośrodek Pomocy Społecznej
Problemy społeczne		7.	Ilość wydanych "niebieskich kart" w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Szt.	Gmina Przybiernów, Ośrodek Pomocy Społecznej
		8.	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	Szt.	Komisariat Policji w Goleniowie
Poziom edukacji i opieki przedszkolnej		9.	Przyrost naturalny w latach 2011-2016	%	Gmina Przybiernów, jednostki oświatowe w Gminie Przybiernów
		10.	Procentowy udział dzieci w wieku 3-5 lat korzystających z wychowania przedszkolnego	%	Gmina Przybiernów, jednostki oświatowe w Gminie Przybiernów
		11.	Średni wynik uczniów za lata 2014-2016 ze sprawdzianu w klasie szóstej –matematyka	%	Gmina Przybiernów, jednostki oświatowe w Gminie Przybiernów
		12.	Średni wynik uczniów za lata 2014-2016 z egzaminu gimnazjalnego - matematyka	%	Gmina Przybiernów, jednostki oświatowe w Gminie Przybiernów
Aktywność społ. i udział w życiu społecznym		13.	Frekwencja w wyborach sołeckich w 2015 roku	%	Gmina Przybiernów

Sfera	Cele szczegółowe sfery	Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych
		14.	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	Szt.	Gmina Przybiernów
Gospodarcza		15.	Liczba zarejestrowanych działalności gosp. osób fizycznych na 100 mieszkańców	Szt.	Gmina Przybiernów
Funkcjonalno-przestrzenna		16.	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców	Szt.	Gmina Przybiernów
		17.	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Goleniów w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/	Szt.	Gmina Przybiernów
Techniczna		18.	Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych	%	Gmina Przybiernów
		19.	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanit. lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	%	Gmina Przybiernów
		20.	Udział % gospodarstw mieszk. z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej	%	Gmina Przybiernów
Środowiskowa		21.	Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/	tony	Gmina Przybiernów

Źródło: opracowanie własne

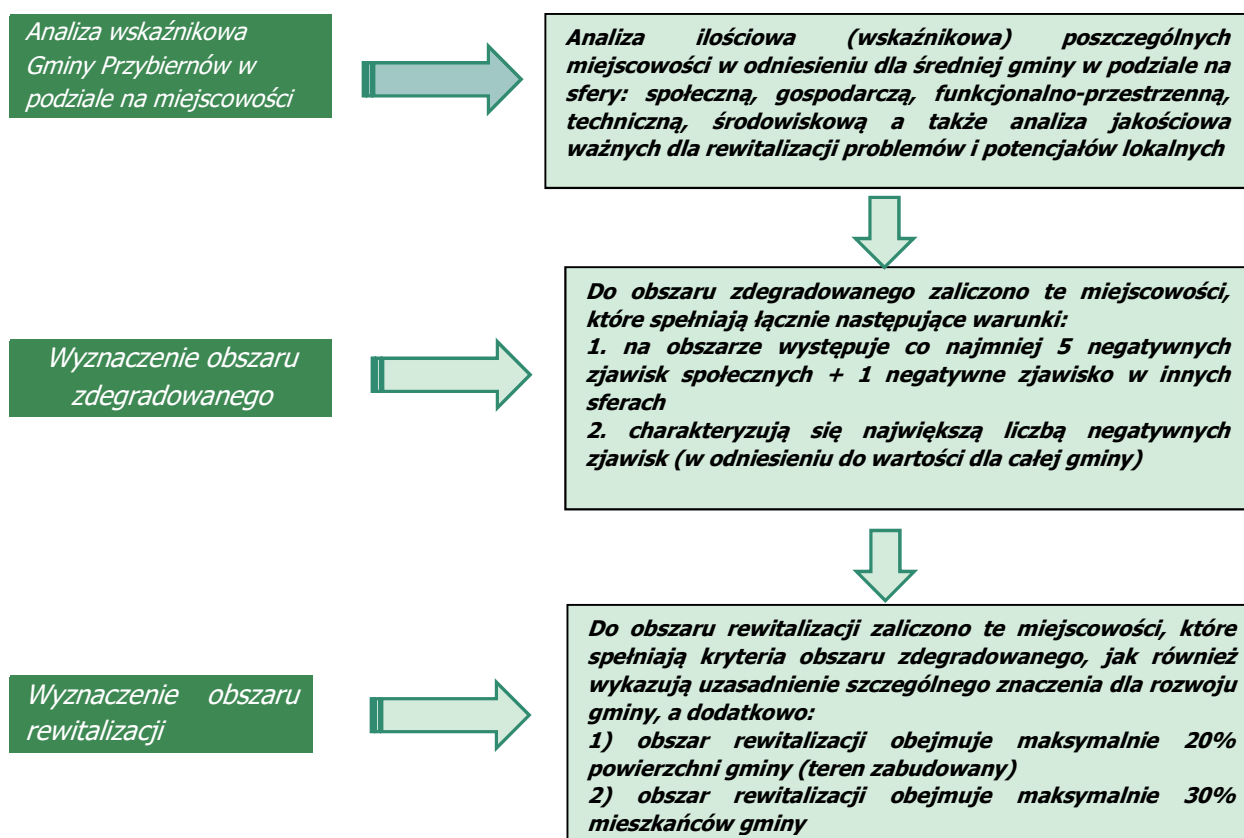
Proces diagnostyczny został przeprowadzony we współpracy z pracownikami Urzędu Gminy w Przybiernowie i jednostek organizacyjnych gminy wraz z zespołem zewnętrznych ekspertów. W procesie delimitacji obszaru zdegradowanego wykorzystano różnorodne źródła informacji, dzięki czemu zastosowane podejście ma charakter kompleksowy i łączy wykorzystanie metod ilościowych z jakościowymi. Dla przyjętych jednostek referencyjnych pozyskano dane statystyczne gromadzone w zasobach Urzędu Gminy w Przybiernowie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przybiernowie oraz instytucji zewnętrznych, m.in.: Powiatowego Urzędu Pracy w Goleniowie, Komendy Powiatowej Policji w Goleniowie, a także ogólnodostępnych danych z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego i danych z placówek oświatowych odnośnie wyników z egzaminów. Część pozyskanych danych została wykorzystana do porównawczej analizy ilościowej wskaźników ze średnią wartością dla całej gminy, a część posłużyła do dokonania analizy jakościowej charakteryzującej ważne dla rewitalizacji deficyty i problemy obszarów oraz lokalne potencjały. Dodatkowym narzędziem służącym

pozyskaniu informacji na potrzeby diagnozy był spacer studyjny ekspertów zewnętrznych z pracownikami Urzędu Gminy w Przybiernowie, który miał na celu zdiagnozowanie problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej.

Delimitacja obszaru rewitalizacji dokonana została przy uwzględnieniu zapisów art. 10 ustawy o rewitalizacji, który stanowi, że jest to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację”.

Zgodnie z powyższym, wyznaczenie granic obszaru rewitalizacji nastąpiło w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich było stwierdzenie, że na wybranym obszarze uznanym wcześniej jako zdegradowany istnieje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk. Drugą z przesłanek było uznanie, że wybrany obszar ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Takie uzasadnienie obejmuje przedstawienie możliwych do wykorzystania w procesie rewitalizacji lokalnych potencjałów, a także nawiązanie do gminnych dokumentów strategicznych i planistycznych, w których wybrany obszar będzie ujęty jako ośrodek koncentracji aktywności społeczno-gospodarczej w gminie.

Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji w Gminie Przybiernów, przedstawiona została na poniższym schemacie:

Źródło: opracowanie własne

2. Charakterystyka Gminy Przybiernów

Gmina wiejska Przybiernów położona jest w północnej części powiatu goleniowskiego, leżącego w północno – zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Komunikacyjnie znajduje się przy drodze krajowej nr 3 relacji Świnoujście – Jakuszyce łączącą Przybiernów z Goleniowem (20 km do skrzyżowania z drogą krajową nr 6 i wjazdu na drogę ekspresową S3) oraz przez Parłówek (10 km, skrzyżowanie z drogami wojewódzkimi nr 107 i nr 108) z Wolinem (19 km).

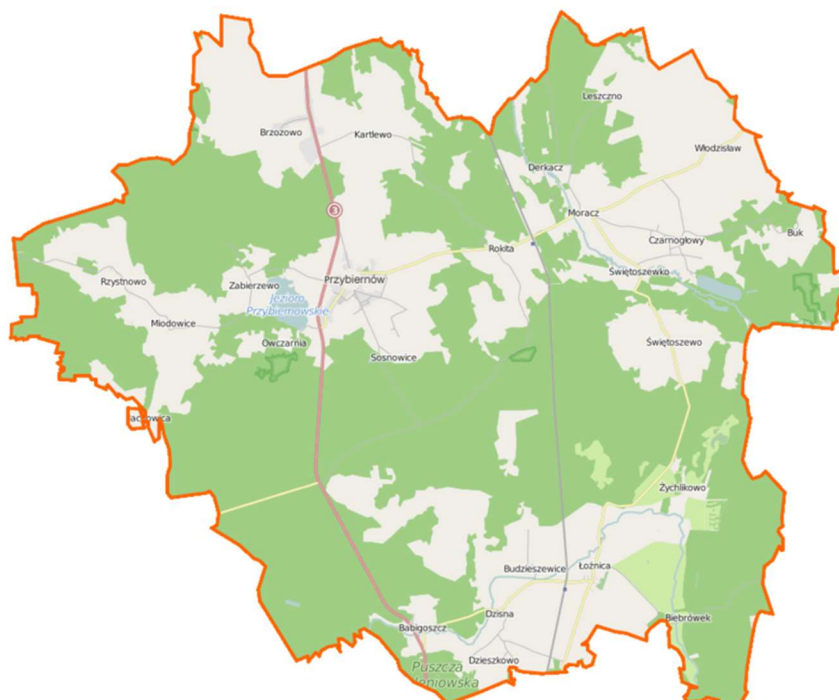
Sąsiaduje z 6 gminami: od północy z gminami Wolin i Golczewo, od wschodu z gminą Nowogard, od południa z gminami Osina i Goleniów, od zachodu z gminą Stepnica. Granice administracyjne Gminy Przybiernów na przeważającej długości są granicami sztucznymi w obrębie kompleksów leśnych Puszczy Goleniowskiej i w obrębie użytków rolnych. Na niewielkich odcinkach nawiązują do koryta rzek Wołczenicy, Gowienicy, Grzybnicy, Wolnej Strugi i Sławny lub pokrywają się z granicami rolno – leśnymi.

W skład gminy wchodzi 15 sołectw, w tym 25 miejscowości. Całość podzielona jest na 23 obręby geodezyjne. Jej powierzchnia wynosi 228,7 km², z czego 53% to lasy stanowiące północną część Puszczy Goleniowskiej.

Gmina liczy 4991¹ mieszkańców, z czego 2467 osób stanowią kobiety.

Średnia gęstość zaludnienia wynosi 23 osób na 1 km². Liczba mieszkańców poszczególnych wsi wchodzących w skład gminy jest zróżnicowana i jedynie wieś Przybiernów można uznać jako dużą, podczas gdy pozostałe to miejscowości małe i średnie.

Podział Gminy Przybiernów na jednostki strukturalne na potrzeby przeprowadzenia diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przedstawia poniższa mapa.

Źródło: wikipedia

¹ wg stanu na dzień 31.12.2016r. – dane na podstawie Urzędu Gminy w Przybiernowie

Podstawowe dane dotyczące powierzchni i liczby ludności poszczególnych miejscowości na koniec 2016 r. zostały zestawione w poniższej tabeli nr 2.

Tabela 2 Zestawienie podstawowych danych dotyczących jednostek strukturalnych Gminy Przybiernów (stan na koniec 2016 r.)

Lp.	Jednostka strukturalna	Powierzchnia w ha (cały obszar miejscowości)	Powierzchnia w ha (tylko zwarty obszar zabudowy)	Udział w powierzchni zabudowanej Gminy (brany pod uwagę jako obszar rewitalizacji) od całości obszaru Gminy	Liczba ludności (osoba) – stan na 31.12.2016 r.	Udział w liczbie mieszkańców gminy ogółem (%)
Miejscowość						
1	Babigoszcz	512	18	0,08	112	2,24
2	Borowik	29	2	0,01	4	0,08
3	Brzozowo	692	21	0,09	223	4,47
4	Budzieszewice	1087	20	0,09	133	2,66
5	Buk	149	6	0,03	29	0,58
6	Czarnogłowy	3911	58	0,25	771	15,45
7	Derkacz	60	4	0,02	10	0,20
8	Dzieszkowo	425	15	0,07	71	1,42
9	Dzisna	440	17	0,07	77	1,54
10	Kartlewo	2038	43	0,19	210	4,21
11	Leszczno	305	10	0,04	88	1,76
12	Łoźnica	2905	51	0,22	370	7,41
13	Machowica	54	3	0,01	8	0,16
14	Miodowice	398	18	0,08	121	2,42
15	Moracz	428	19	0,08	188	3,77
16	Przybiernów	6270	105	0,46	1598	32,02
17	Rokita	574	32	0,14	232	4,65
18	Rzystnowo	540	20	0,09	174	3,49
19	Sobieszewo	218	5	0,02	30	0,60
20	Sosnowice	105	4	0,02	55	1,10
21	Świątoszewko	408	18	0,08	98	1,96
22	Świątoszewo	281	15	0,07	107	2,14
23	Włodzisław	379	16	0,07	113	2,26
24	Zabierzewo	490	20	0,09	156	3,13
25	Żychlikowo	195	13	0,06	13	0,26
	razem	22893	553	2,416	4991	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Przybiernów

Dla każdej jednostki urbanistycznej zebrano dane dotyczące poszczególnych obszarów rozwoju społeczno-gospodarczego. Przeprowadzono analizy dotyczące demografii, bezrobocia, problemów społecznych, a także diagnozę urbanistyczną, analizując stan techniczny i funkcjonalność tkanki urbanistycznej. Pod uwagę wzięto także sferę środowiskową, a w niej najważniejsze czynniki, które powodują, że dana jednostka jest negatywnie postrzegana.

Taka metodyka pozwoliła na wyodrębnienie obszarów o największym zagęszczeniu niekorzystnych wskaźników rozwojowych i określenie obszaru zdegradowanego.

3. Delimitacja obszaru zdegradowanego – analiza wskaźników

3.1. Sfera społeczna

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, o stanie kryzysowym na danym obszarze gminy świadczy „koncentracja negatywnych zjawisk społecznych w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym”. **A zatem sfera społeczna jest najważniejszym elementem procesu diagnostycznego na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, ponieważ celem planowanych działań jest poprawa warunków i jakości życia społeczności lokalnej.**

W związku z tym, wykonana została porównawcza analiza ilościowa danych statystycznych w zakresie: trendów demograficznych, sytuacji na rynku pracy/bezrobocia, opieki społecznej, skali problemów społecznych, poziomu edukacji i opieki przedszkolnej oraz aktywność społeczna i udział w życiu publicznym. Pod uwagę wzięto sześć obszarów życia społecznego, którym dodatkowo przypisano wskaźniki, które zostały również poddane ocenie. Są to: (1) Trendy demograficzne, (2) Rynek pracy, (3) Opieka społeczna, (4) Problemy społeczne, (5) Przyrost naturalny, (6) Aktywność społeczna i udział w życiu publicznym.

Poniżej rozpisano każdy ze wskaźników wraz z interpretacją

1) Trendy demograficzne

a) udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców.

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi przekazanymi przez Urząd Stanu Cywilnego w Przybiernowie - wg stanu na 31.12.2016 r. W celu wyliczenia wskaźnika posłużono się następującymi danymi: kobiety i mężczyźni w wieku od 18 do 64 lat.

Tabela 3 Wyliczenie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszk.
Rok 2016				
1	Babigoszcz	112	15	13,39
2	Borowik	4	0	0,00
3	Brzozowo	223	30	13,45
4	Budzieszewice	133	23	17,29

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszk.
Rok 2016				
5	Buk	29	8	27,59
6	Czarnogłowy	771	141	18,29
7	Derkacz	10	3	30,00
8	Dzieszkowo	71	10	14,08
9	Dzisna	77	10	12,99
10	Kartlewo	210	30	14,29
11	Leszczno	88	13	14,77
12	Łoźnica	370	63	17,03
13	Machowica	8	3	37,50
14	Miodowice	121	11	9,09
15	Moracz	188	32	17,02
16	Przybiernów	1598	306	19,15
17	Rokita	232	31	13,36
18	Rzystnowo	174	24	13,79
19	Sobieszewo	30	6	20,00
20	Sosnowice	55	7	12,73
21	Świątoszewko	98	16	16,33
22	Świątoszewo	107	11	10,28
23	Włodzisław	113	18	15,93
24	Zabierzewo	156	22	14,10
25	Żychlikowo	13	3	23,08
	Razem	4991	836	16,75 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

Biorąc pod uwagę powyższe zauważyć można, że 5 najbardziej negatywnych wyników posiadają obszary, które mają wynik znacznie powyżej średniej dla Gminy, która wynosi 16,75 co wskazuje na zwiększający się odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w danej miejscowości. Reasumując są to miejscowości: Machowica (37,50), Derkacz (30,00), Buk (27,59), Żychlikowo (23,08), Sobieszewo (20,00). Oprócz wyżej wymienionych obszarów negatywny wynik osiągnęły także obszary: Przybiernów (19,15), Czarnogłowy (18,29), Budziszewice (17,29) oraz Łoźnica (17,02).

Kolejnym czynnikiem branym pod uwagę w trendach demograficznych był wskaźnik:

b) zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi ze spisu ludności wg stanu na dzień 31.12.2012 r. Dane te zestawiono z liczbą ludności z 31.12.2016 r. aby wskazać trend demograficzny w danej miejscowości :

Tabela 4 Wyliczenie zmiany liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012 – wyliczenia szczegółowe

Lp.	Miejscowość	Ludność	Ludność	Zmiana liczby mieszkańców
				w roku 2016 w stosunku do roku 2012
	Lata	2012	2016	2016
1	Babigoszcz	110	112	1,82
2	Borowik	4	4	0,00
3	Brzozowo	251	223	-11,16
4	Budzieszewice	129	133	3,10
5	Buk	29	29	0,00
6	Czarnogłowy	819	771	-5,86
7	Derkacz	10	10	0,00
8	Dzieszkowo	77	71	-7,79
9	Dzisiaj	84	77	-8,33
10	Kartlewo	219	210	-4,11
11	Leszczno	88	88	0,00
12	Łożnica	378	370	-2,12
13	Machowica	9	8	-11,11
14	Miodowice	119	121	1,68
15	Moracz	192	188	-2,08
16	Przybiernów	1661	1598	-3,79
17	Rokita	255	232	-9,02
18	Rzystnowo	168	174	3,57
19	Sobieszewo	29	30	3,45
20	Sosnowice	55	55	0,00
21	Świątoszewko	103	98	-4,85
22	Świątoszewo	109	107	-1,83
23	Włodzisław	115	113	-1,74
24	Zabierzewo	142	156	9,86
25	Żychlikowo	13	13	0,00
	Razem	5168	4991	-2,80 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

Analizując powyższe wyniki zauważyć można, iż miejscowościami o wynikach poniżej średniej Gminy są: Brzozowo (-11,16), Machowica (-11,11), Rokita (-9,02), Dzisiaj (-8,33), oraz Dzieszkowo (-7,79). Oprócz tego gorsze niż średnia dla Gminy osiągnęły miejscowości: Czarnogłowy (-5,86), Świątoszewko (-4,85), Kartlewo (-4,11) oraz Przybiernów (-3,79). W Gminie są także miejscowości, które na przestrzeni ostatnich lat nie zmieniły swojej liczebności. Są to wsie: Borowik, Buk, Derkacz, Leszczno, Sosnowice oraz Żychlikowo.

Kolejnym obszarem który został wzięty pod uwagę był „rynek pracy”, a w tym „wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych”. Gmina Przybiernów na bazie danych za lata 2014-2016 i określenia na tej podstawie średniej, chciała sprawdzić trend w danej miejscowości, aby móc skuteczniej poszukiwać sposobów na rozwiązywanie problemów z tym związanych.

2) Rynek pracy

a) wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych – średnia z lat 2014-2016

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

Tabela 5 Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych – średnia z lat 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe

LP.	Miejscowość	Długotrwale bezrobotni			Ogółem %			Długotrwale bezrobotni w %			Średnia (2014-2016)
		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	
1	Babigoszcz	72	76	74	3	4	1	4,17	5,26	1,35	3,59
2	Borowik	3	3	4	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Brzozowo	170	161	147	10	13	7	5,88	8,07	4,76	6,24
4	Budzieszewice	90	89	88	4	4	5	4,44	4,49	5,68	4,87
5	Buk	23	22	20	1	1	1	4,35	4,55	5,00	4,63
6	Czarnogłowy	578	559	477	47	56	33	8,13	10,02	6,92	8,36
7	Derkacz	8	8	8	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Dzieszkowo	45	45	46	5	4	3	11,11	8,89	6,52	8,84
9	Dzisiaj	62	62	56	3	2	3	4,84	3,23	5,36	4,47
10	Kartlewo	138	139	126	2	9	6	1,45	6,47	4,76	4,23
11	Leszczno	60	57	51	2	0	1	3,33	0,00	1,96	1,76
12	Łoźnica	241	238	224	13	16	15	5,39	6,72	6,70	6,27
13	Machowica	5	5	3	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
14	Miodowice	80	84	78	3	6	7	3,75	7,14	8,97	6,62
15	Moracz	128	128	118	7	6	5	5,47	4,69	4,24	4,80
16	Przybiernów	1111	1101	973	76	70	46	6,84	6,36	4,73	5,98
17	Rokita	170	166	155	13	17	12	7,65	10,24	7,74	8,54
18	Rzystnowo	121	120	111	13	10	12	10,74	8,33	10,81	9,96
19	Sobieszewo	20	19	20	1	0	1	5,00	0,00	5,00	3,33
20	Sosnowice	42	41	38	6	1	5	14,29	2,44	13,16	9,96
21	Świątoszewko	80	74	60	7	10	7	8,75	13,51	11,67	11,31
22	Świątoszewo	75	76	73	6	8	5	8,00	10,53	6,85	8,46
23	Włodzisław	81	83	75	1	4	6	1,23	4,82	8,00	4,68
24	Zabierzewo	107	105	101	4	3	4	3,74	2,86	3,96	3,52
25	Żychlikowo	11	9	9	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem					Średnia dla Gminy						5,22

Źródło: opracowanie na podstawie danych z PUP W Goleniowie

Analizując powyższe wyniki zauważyć można, iż miejscowościami o najwyższych wynikach (ponad średnią Gminy) w zakresie bezrobocia są następujące miejscowości: Świątoszewko (11,31), Sosnowice (9,96), Rzystnowo (9,96), Dzieszkowo (8,84) oraz Rokita (8,54). Dodatkowo obszarami powyżej średniej są także: Czarnogłowy (8,84), Świątoszewo (8,46), Miodowice (6,62), Brzozowo (6,24), Łoźnica (6,27) i Przybiernów (5,98). Obszary te powinny zatem stać się miejscem dodatkowego wsparcia i pomocy.

Równie ważnym i kolejnym obszarem wziętym pod uwagę przy diagnozie stała się „opieka społeczna”, której podporządkowano 3 dodatkowe wskaźniki: (1) Procentowy udział osób korzystających z programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016), (2) Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016) oraz (3) Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016. Określonymi w ten sposób wskaźnikami Gmina Przybiernów chciała sprawdzić jaki jest trend kierowanej pomocy względem mieszkańców.

3) Opieka społeczna

a) Procentowy udział osób korzystających z programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi, które otrzymano z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wskaźnik wskazuje w których miejscowościach zjawisko niedożywienia dzieci i młodzieży jest największe.

Tabela 6 Wskaźnik procentowy udział osób korzystających z Programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016) – wyliczenia szczegółowe

Lata		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	Średnia z lat 2014-2016
Miejscowość		Ilość osób objętych pomocą w ramach Programu Pomoc Państwa w dożywianiu			liczba ludności	liczba ludności	liczba ludności	%	%	%	%
1	Babigoszcz	3	3	3	104	109	112	2,88	2,75	2,68	2,77
2	Borowik	0	0	0	4	4	4	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Brzozowo	6	6	8	239	230	223	2,51	2,61	3,59	2,90
4	Budzieszewice	3	4	3	132	132	133	2,27	3,03	2,26	2,52
5	Buk	0	0	0	30	29	29	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Czarnogłowy	40	33	28	809	786	771	4,94	4,20	3,63	4,26
7	Derkacz	0	0	0	11	10	10	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Dzieszkowo	0	0	0	74	71	71	0,00	0,00	0,00	0,00
9	Dzisna	2	0	0	83	82	77	2,41	0,00	0,00	0,80
10	Kartlewo	13	10	6	223	219	210	5,83	4,57	2,86	4,42
11	Leszczno	2	3	3	89	85	88	2,25	3,53	3,41	3,06
12	Łoźnica	9	10	7	354	350	370	2,54	2,86	1,89	2,43
13	Machowica	0	0	0	8	8	8	0,00	0,00	0,00	0,00
14	Miodowice	9	5	3	117	119	121	7,69	4,20	2,48	4,79
15	Moracz	5	6	7	186	189	188	2,69	3,17	3,72	3,20
16	Przybiernów	40	38	33	1624	1627	1598	2,46	2,34	2,07	2,29
17	Rokita	15	18	15	245	245	232	6,12	7,35	6,47	6,64
18	Rzystnowo	11	11	10	174	175	174	6,32	6,29	5,75	6,12
19	Sobieszewo	0	0	0	30	29	30	0,00	0,00	0,00	0,00

Lata		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	Średnia z lat 2014-2016
Miejscowość		Ilość osób objętych pomocą w ramach Programu Pomoc Państwa w dożywianiu			liczba ludności	liczba ludności	liczba ludności	%	%	%	%
20	Sosnowice	0	0	0	54	55	55	0,00	0,00	0,00	0,00
21	Świątoszewko	8	7	7	103	97	98	7,77	7,22	7,14	7,38
22	Świątoszewo	7	9	5	111	108	107	6,31	8,33	4,67	6,44
23	Włodzisław	5	4	4	113	117	113	4,42	3,42	3,54	3,79
24	Zabierzewo	6	7	7	152	157	156	3,95	4,46	4,49	4,30
25	Żychlikowo	0	0	0	14	14	13	0,00	0,00	0,00	0,00
	Razem	184	174	149	5083	5047	4991	Średnia dla Gminy -			2,72

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

W powyższym wskaźniku średnia dla Gminy wynosi 2,72. Miejscowości powyżej zaprezentowanego wskaźnika (czyli mające gorsze notowania) są obszary wsi: Świątoszewko (7,38), Rokita (6,64), Świątoszewo (6,44), Rzysnowo (6,12) oraz Miodowice (4,79). Są to także wsie: Kartlewo (4,42), Zabierzewo (4,30), Czarnogłowy (4,26), Włodzisław (3,79), Moracz (3,20), Leszczno (3,06), Brzozowo (2,90) oraz Babigoszcz (2,77). Powyższe dane wskazują zatem, iż w Gminie Przybiernów niemalże połowa Gminy objęta jest pomocą Państwa w zakresie dożywiania, co ewidentnie wskazuje na obszary odznaczające się dużym ubóstwem.

Ważnym elementem, mówiącym o sposobie jak radzą sobie poszczególni mieszkańcy była ocena korzystania z opieki asystenta rodziny. Wskaźnik ten daje obraz rodziny objętej taką pomocą, przy jednoczesnym zwróceniu uwagi na występujące problemy. Dlatego też uznano, że dany wskaźnik (średnia z lat 2014-2016) będzie elementem wiele mówiącym o rodzinie w danej miejscowości i pozwoli na uchwycenie trendów. Korzystanie z opieki asystenta rodziny jest wskaźnikiem świadczącym o nieporadności mieszkańców.

Przeanalizowanie tego wskaźnika daje obraz miejscowości, dla których wsparcie w tym zakresie musi być największe.

b) odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi, które pozyskano z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej:

Tabela 7 Wskaźnik odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016) – wyliczenia szczegółowe

Lp.	Miejscowość	Lata			Średnia liczba osób korzystająca z asystenta rodziny 2014-2016	Średnia liczba ludności 2014-2016	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta średnia 2014-2016
		2014	2015	2016			
1	Babigoszcz	0	0	0	0,00	108	0,00
2	Borowik	0	0	0	0,00	4	0,00
3	Brzozowo	0	0	0	0,00	231	0,00
4	Budzieszewice	0	0	0	0,00	132	0,00
5	Buk	0	0	0	0,00	29	0,00
6	Czarnogłowy	4	2	1	2,33	789	0,30
7	Derkacz	0	0	0	0,00	10	0,00
8	Dzieszkowo	1	1	1	1,00	72	1,39
9	Dzisiaj	0	0	0	0,00	81	0,00
10	Kartlewo	0	0	0	0,00	217	0,00
11	Leszczno	0	0	0	0,00	87	0,00
12	Łoźnica	2	1	0	1,00	358	0,28
13	Machowica	0	0	0	0,00	8	0,00
14	Miodowice	1	0	0	0,33	119	0,28
15	Moracz	1	1	1	1,00	188	0,53
16	Przybiernów	4	0	0	1,33	1616	0,08
17	Rokita	1	2	1	1,33	241	0,55
18	Rzystnowo	1	3	3	2,33	174	1,34
19	Sobieszewo	0	0	0	0,00	30	0,00
20	Sosnowice	0	0	0	0,00	55	0,00
21	Świątoszewko	0	0	0	0,00	99	0,00
22	Świątoszewo	0	0	0	0,00	109	0,00
23	Włodzisław	0	0	0	0,00	114	0,00
24	Zabierzewo	0	0	0	0,00	155	0,00
25	Żychlikowo	0	0	0	0,00	14	0,00
	Razem	14	11	9	11,33	5040	0,21 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

Powyższe wyliczenia wskazują, że najwyższy odsetek osób korzystających z opieki asystenta posiadają miejscowości: Dzieszkowo (1,39), Rzystnowo (1,34), oraz Rokita (0,55). Wsiami gdzie pomoc asystenta jest także udzielana są wsie: Moracz (0,53), Czarnogłowy (0,30) oraz Miodowice i Łoźnica (po 0,28). Pozostałe miejscowości posiadają wyniki niższe niż średnia dla Gminy, co oznacza, że sytuacja w tym zakresie na danym obszarze nie jest tak dużym problemem jak w innych częściach Gminy Przybiernów.

Dla podsumowania całości zagadnienia związanego z pomocą społeczną pod uwagę wzięto wyliczenia średniej z lat 2014-2016 osób w Gminie Przybiernów korzystających z pomocy społecznej

w ogóle. Uznano bowiem, że obszar stanowiący duży % środków w budżecie Gminy Przybiernów, powinien być szczegółowo zweryfikowany. Pod uwagę wzięto zasiłki celowe i specjalne (finansowane ze środków własnych), usługi opiekuńcze (finansowane ze środków własnych) oraz zasiłki okresowe i stałe (finansowane ze środków Wojewody Zachodniopomorskiego).

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej nabywają osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezrobocia, niepełnosprawności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, długotrwałej lub ciężkiej choroby czy przemocy w rodzinie. Przedstawiony wskaźnik pokazuje, w których miejscowościach tego typu problemy są najczęstsze, i w związku z tym na które tereny w pierwszej kolejności powinno trafić wsparcie w efekcie procesu rewitalizacji.

Oceny tego zagadnienia dokonano poniżej.

c) odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi, które pozyskano z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej:

Tabela 8 Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe

Lp.	Liczba osób korzystających z pomocy GOPS					Średnia ludności z lat 2014-2016	Odsetek rodzin korzystających z GOPS średnia z lat 2014-2016
	Miejscowość	2014	2015	2016	Średnia	Liczba	Średnia
1	Babigoszcz	5	3	3	3,67	108	3,40
2	Borowik	0	0	0	0,00	4	0,00
3	Brzozowo	15	9	15	13,00	231	5,63
4	Budziszewice	8	9	7	8,00	132	6,06
5	Buk	2	2	1	1,67	29	5,75
6	Czarnogłowy	125	98	77	100,00	789	12,67
7	Derkacz	0	0	0	0,00	10	0,00
8	Dzieszkowo	8	7	4	6,33	72	8,79
9	Dzisiaj	5	1	2	2,67	81	3,29
10	Kartlewo	14	20	19	17,67	217	8,14
11	Leszczno	13	7	11	10,33	87	11,88
12	Łoźnica	18	18	18	18,00	358	5,03
13	Machowica	0	0	0	0,00	8	0,00
14	Miodowice	19	8	5	10,67	119	8,96
15	Moracz	16	19	18	17,67	188	9,40
16	Przybiernów	93	90	80	87,67	1616	5,42
17	Rokita	45	54	36	45,00	241	18,67
18	Rzystnowo	27	34	33	31,33	174	18,01
19	Sobieszewo	1	0	0	0,33	30	1,11
20	Sosnowice	0	0	0	0,00	55	0,00

Lp.	Liczba osób korzystających z pomocy GOPS					Średnia ludności z lat 2014-2016	Odsetek rodzin korzystających z GOPS średnia z lat 2014-2016
	Miejscowość	2014	2015	2016	Średnia	Liczba	Średnia
21	Świątoszewko	24	20	15	19,67	99	19,87
22	Świątoszewo	21	14	49	28,00	109	25,69
23	Włodzisław	14	12	12	12,67	114	11,11
24	Zabierzewo	9	10	10	9,67	155	6,24
25	Żychlikowo	0	0	0	0,00	14	0,00
Razem		482	435	415	444,00	5040	8,81

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

Analizując powyższe dane widać, iż najwyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej umiejscowiony jest w miejscowościach: Świątoszewo (25,69), Świątoszewko (19,87), Rokita (18,67), Rzystnowo (18,01) oraz Czarnogłowy (12,67). Są to także wsie: Leszczno (11,88), Włodzisław (11,11), Przybiernów (9,40) oraz Miodowice (8,96). Wyniki te są w przypadku miejscowości Dzieszkowo, Moracz, Rokita, Przybiernów, Rzystnowo, Świątoszewo i Świątoszewko zbieżne z innymi wynikami w tej kategorii, co ewidentnie wskazuje na konieczność poszukiwania sposobów na udzielanie większego wsparcia w obszarze pomocy społecznej, bowiem jest ona szczególnie w wymienionych wsiach udzielana najczęściej.

Dlatego też, aby jeszcze bardziej szczegółowo zgłębić pomoc społeczną określono i wyliczono następujące wskaźniki: a) Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców, b) Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016. Czynniki te mają decydujące znaczenie przy udzielanej pomocy, bowiem dodatkowo szeregują rodziny wskazując zarówno występujące na danym obszarze patologie społeczne, przestępczość oraz występującą przemoc w rodzinie.

Tym samym poniżej dokonano gradacji wymienionych wyżej czynników:

4. Problemy społeczne

a) ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Ilość niebieskich kart obrazuje problem występowania na danym obszarze przemocy rodzinnej spowodowanej najczęściej uzależnieniami takimi jak alkoholizm czy narkomania. Należy podejmować działania przyczyniające się do poprawy sytuacji osób doświadczających przemocy, w tym umożliwienie im dostępu do takich usług jak poradnictwo prawne, psychologiczne czy z zakresu pracy z dziećmi.

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi Komendy Powiatowej Policji w Goleniowie oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przybiernowie:

Tabela 9 Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe

Lp.	Miejscowość	Liczba Niebieskich kart			Średnia niebieskich kart z 3 lat	Liczba ludności	Liczba ludności	Liczba ludności	Średnia liczba ludności 2014-2016	Ilość wydanych niebieskich kart w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
		2014	2015	2016		2014	2015	2016	2014-2016	
1	Babigoszcz	0	0	0	0,00	104	109	112	108	0,00
2	Borowik	0	0	0	0,00	4	4	4	4	0,00
3	Brzozowo	2	2	1	1,67	239	230	223	231	0,72
4	Budzieszewice	0	0	0	0,00	132	132	133	132	0,00
5	Buk	0	0	0	0,00	30	29	29	29	0,00
6	Czarnogłowy	12	8	7	9,00	809	786	771	789	1,14
7	Derkacz	0	0	0	0,00	11	10	10	10	0,00
8	Dzieszkowo	1	0	0	0,33	74	71	71	72	0,46
9	Dzisiaj	0	0	0	0,00	83	82	77	81	0,00
10	Kartlewo	1	0	0	0,33	223	219	210	217	0,15
11	Leszczno	0	0	0	0,00	89	85	88	87	0,00
12	Łoźnica	3	2	1	2,00	354	350	370	358	0,56
13	Machowica	0	0	0	0,00	8	8	8	8	0,00
14	Miodowice	3	1	0	1,33	117	119	121	119	1,12
15	Moracz	0	0	1	0,33	186	189	188	188	0,18
16	Przybiernów	2	10	4	5,33	1624	1627	1598	1616	0,33
17	Rokita	2	2	0	1,33	245	245	232	241	0,55
18	Rzystnowo	1	5	3	3,00	174	175	174	174	1,72
19	Sobieszewo	0	0	0	0,00	30	29	30	30	0,00
20	Sosnowice	0	0	0	0,00	54	55	55	55	0,00
21	Świątoszewko	0	0	1	0,33	103	97	98	99	0,34
22	Świątoszewo	0	0	1	0,33	111	108	107	109	0,31
23	Włodzisław	0	0	0	0,00	113	117	113	114	0,00
24	Zabierzewo	0	0	0	0,00	152	157	156	155	0,00
25	Żychlikowo	0	0	0	0,00	14	14	13	14	0,00
Ogółem:		27	30	19	25,33	5083	5047	4991	5040	0,50

Źródło: opracowanie na podstawie danych z GOPS w Przybiernowie

W porównaniu do średniej Gminy, która wynosi 0,50, miejscowościami, które posiadają wyniki powyżej średniej są: Rzystnowo (1,72), Czarnogłowy (1,14), Miodowice (1,12), Brzozowo (0,72) oraz Łoźnica (0,56). Oprócz tego, jest to także miejscowość Rokita z wynikiem powyżej średniej dla Gminy w wysokości 0,55. Oznacza, to że w rodzinach w tym miejscu zarejestrowana jest większa niż na innych obszarach liczba osób względem których stosowana jest przemoc.

Elementy te widać także w podsumowaniu kolejnego czynnika, którym jest „przestępczość”. Została ona oszacowana na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Goleniowie. Jest to wskaźnik:

b) Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016

Zestawienie dotyczy przestępstw w rozumieniu przepisów kodeksu karnego, czyli będących czynami zabronionymi, bezprawnymi, zawinionymi i społecznie szkodliwymi. Zaliczono do nich takie czyny jak: kradzieże, kradzieże z włamaniem, kradzieże pojazdów, bójki i pobicia, rozboje, przestępstwa z zakresu przemocy domowej.

Tabela 10 Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe

Lp.	Miejscowość	Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie Gminy Przybiernów			Razem lata 2014-2016	Ilość mieszkańców-średnia lat 2014-2016	Ilość czynów na 100 mieszkańców
		2014	2015	2016			
1	Babigoszcz	9	2	2	13	108	12,04
2	Borowik	0	0	0	0	4	0,00
3	Brzozowo	4	2	0	6	231	2,60
4	Budzieszewice	4	2	2	8	132	6,06
5	Buk	2	0	0	2	29	6,90
6	Czarnogłowy	9	12	9	30	789	3,80
7	Derkacz	0	0	0	0	10	0,00
8	Dzieszkowo	3	0	1	4	72	5,56
9	Dzisna	4	0	0	4	81	4,94
10	Kartlewo	5	1	1	7	217	3,23
11	Leszczno	0	1	1	2	87	2,30
12	Łoźnica	8	5	1	14	358	3,91
13	Machowica	0	0	0	0	8	0,00
14	Miodowice	4	1	0	5	119	4,20
15	Moracz	4	3	5	12	188	6,38
16	Przybiernów	42	22	22	86	1616	5,32
17	Rokita	3	8	1	12	241	4,98
18	Rzystnowo	6	1	0	7	174	4,02
19	Sobieszewo	3	0	0	3	30	10,00
20	Sosnowice	0	0	0	0	55	0,00
21	Świątoszewko	0	1	1	2	99	2,02
22	Świątoszewo	1	1	0	2	109	1,83
23	Włodzisław	0	0	1	1	114	0,88
24	Zabierzewo	0	2	1	3	155	1,94
25	Żychlikowo	0	0	0	0	14	0,00
Podsumowanie					223	5040	3,72 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Posterunku Policji w Przybiernowie

Z powyższej tabeli wynika, iż 13 spośród 25 miejscowości ma na swoim terenie problemy z przestępczością, o czym świadczy średnia z lat 2014-2016 wyliczona na poziomie 3,72. Każdy wynik powyżej tej wartości wskazuje, że mamy do czynienia z obszarem gdzie problemów z karalnością jest więcej niż na terenie innych miejscowości w Gminie Przybiernów. Takimi obszarami są: Babigoszcz (12,04), Sobieszewo (10,00), Buk (6,90), Moracz (6,38) oraz Budzieszewice (6,06). Są to także obszary

wsi: Dzieszkowo (5,56), Przybiernów (5,32), Rokita (4,98), Dzisna (4,94), Miodowice (4,20), Rzysnowo (4,02), Łoźnica (3,91) a także Czarnogłowy (3,80). One także osiągnęły wartości powyżej średniej dla Gminy.

Kolejnym, ważnym obszarem który łączy się swoimi wynikami zarówno z trendami demograficznymi, rynkiem pracy jak i opieką oraz problemami społecznymi jest poziom przyrostu naturalnego w Gminie, który następnie decyduje o edukacji przedszkolnej i szkolnej. W związku z powyższym pod uwagę wzięto wskaźnik związany z przyrostem naturalnym.

5. Poziom edukacji i opieki przedszkolnej oraz przyrost naturalny

a) Przyrost naturalny w ostatnim sześcioleciu (2011-2016)

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi pozyskanymi z ewidencji ludności w Urzędzie Gminy w Przybiernowie:

Tabela 11 Przyrost naturalny w latach 2011-2016 – wyliczenia szczegółowe

Lp.	URODZENI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	średnia z lat 2010-2016
1	Babigoszcz	0	-1	-3	0	2	0	-0,33
2	Borowik	0	0	0	0	0	0	0,00
3	Brzozowo	1	0	2	0	-2	-2	-0,17
4	Budzieszewice	-1	-3	1	0	-2	-1	-1,00
5	Buk	0	-1	0	0	-1	0	-0,33
6	Czarnogłowy	-2	-7	-4	-6	-11	-3	-5,50
7	Derkacz	-1	0	0	0	-1	0	-0,33
8	Dzieszkowo	2	0	1	-3	2	0	0,33
9	Dzisna	-1	-1	2	-2	0	-2	-0,67
10	Kartlewo	0	-2	-2	0	-1	-6	-1,83
11	Leszczno	4	-2	2	0	-1	2	0,83
12	Łoźnica	-4	3	0	-3	-4	2	-1,00
13	Machowica	0	0	-1	0	0	0	-0,17
14	Miodowice	-2	-1	-2	0	0	1	-0,67
15	Moracz	-3	-2	2	0	-2	-3	-1,33
16	Przybiernów	2	0	1	-6	1	-12	-2,33
17	Rokita	0	-4	-2	-1	0	-3	-1,67
18	Rzysnowo	0	2	1	5	-2	-1	0,83
19	Sobieszewo	1	0	0	-2	0	0	-0,17
20	Sosnowice	0	0	0	1	1	1	0,50
21	Świątoszewko	-1	-1	-2	-1	1	2	-0,33
22	Świątoszewo	-1	1	-1	2	1	0	0,33
23	Włodzisław	0	1	-4	0	1	0	-0,33
24	Zabierzewo	1	0	0	-1	0	-2	-0,33
25	Żychlikowo	0	0	0	0	0	0	0,00
RAZEM		-3	-15	-9	-17	-18	-27	-0,61

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

Miejscowościami, gdzie w ostatnim 6-leciu był najwyższy przyrost naturalny, powyżej średniej dla Gminy były obszary miejscowości: Leszczno i Rzystnowo (po 0,83) oraz Sosnowice (0,50) a także Dzieszkowo i Świątoszewo (po 0,33). Natomiast obszary gdzie wskaźnik był najmniejszy – czyli mamy do czynienia z niewielkim przyrostem naturalnym, a wręcz tendencją spadkową są obszary miejscowości: Czarnogłowy (-5,50), Przybiernów (-2,33), Kartlewo (-1,83), Rokita (-1,67) oraz Moracz (-1,30). To te obszary zostały wzięte pod uwagę jako obszar z problemem, bowiem w całym okresie diagnozy liczba mieszkańców była prawie w każdym roku ujemna.

Kolejnym, ważnym obszarem który łączy się swoimi wynikami zarówno z trendami demograficznymi, rynkiem pracy jak i opieką oraz problemami społecznymi jest poziom opieki przedszkolnej świadczonej względem najmłodszych dzieci w Gminie (w wieku 3-5 lat), jak i poziom edukacji dzieci i młodzieży szkolnej. Sytuacja w poszczególnych rodzinach ma bowiem przełożenie na fakt, czy dzieci (oraz gdzie i czy w ogóle) uczęszczają do przedszkoli oraz jak ich nauka w szkole przekłada się na wyniki ze sprawdzianów (po VI klasie i po gimnazjum). Dlatego też ocenie poddano wskaźniki: a) Najniższy procentowy udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (średnia z lat 2015-2016), b) średni (najniższy) wynik egzaminu gimnazjalnego z lat 2014-2016 – część matematyczna oraz c) Średni (najniższy) wynik sprawdzianu po VI klasie z lat 2014-2016 – część matematyczna. W grupie tej wzięto także pod uwagę wskaźnik dotyczący przyrostu naturalnego w ostatnich 6 latach (2011-2016) co wskaże tendencje rozwoju w Gminie.

b) Najniższy procentowy udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (średnia z lat 2014-2016)

Wskaźnik obrazuje udział dzieci w wychowaniu przedszkolnym, a nie dostępność do przedszkoli. Niskie wartości wskaźnika świadczą o tym, że konieczna jest praca nad i z rodzicami, którzy często nie są świadomi korzyści płynących z udziału ich dziecka w wychowaniu przedszkolnym. Edukacja przedszkolna jest bardzo ważna dla wszechstronnego rozwoju dziecka i nie można jej zaniedbywać. Uczęszczając do przedszkola dzieci kształtują swoje relacje z rówieśnikami, uczą się przebywania w grupie, dzielenia się z innymi, niejednokrotnie nawiązują przyjaźnie na całe życie. Uczą się samodzielności, odpowiedzialności i dojrzałości. Przedszkole umożliwia solidne przygotowanie do szkoły, dając podstawy niezbędne w późniejszej edukacji.

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi pozyskanymi zarówno z przedszkoli i szkół w Gminie jak i danymi z ewidencji ludności wskazującej na liczbę dzieci w wieku 3-5 lat:

Tabela 12 Liczba dzieci 3-5 letnich korzystających z wychowania przedszkolnego w latach 2014-2016 w Gminie Przybiernów

Udział dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego								
Lp.	Miejscowość	Lata			Lata			Lata
		2014/ 2015	2014/ 2015	2014/ 2015	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	
1	Babigoszcz	4	4	4	0	25	25	16,67
2	Borowik	0	0	0	0	0	0	0,00
3	Brzozowo	11	10	9	36,36	60,00	33,33	43,23
4	Budzieszewice	3	2	2	0	0	0	0,00
5	Buk	1	0	0	0	0	0	0,00
6	Czarnogłowy	27	17	19	0	0	0	0,00
7	Derkacz	0	0	0	0	0	0	0,00

Udział dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego								
Lp.	Miejscowość	Lata			Lata			Lata
		2014/ 2015	2014/ 2015	2014/ 2015	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	
8	Dzieszkowo	5	4	4	0	25	0	8,33
9	Dzisna	3	2	4	0	50	0	16,67
10	Kartlewo	9	6	5	77,78	33,33	60	57,04
11	Leszczno	8	7	7	0	0	0	0,00
12	Łoźnica	9	9	9	0	11,11	0	3,70
13	Machowica	0	0	0	0	0	0	0,00
14	Miodowice	4	1	1	50	100	0	50,00
15	Moracz	7	4	6	0,00	25,00	33,33	19,44
16	Przybiernów	48	45	41	81,25	73,33	82,93	79,17
17	Rokita	6	7	6	0,00	14,29	33,33	15,87
18	Rzystnowo	5	5	6	60	60	33,33	51,11
19	Sobieszewo	2	1	1	0	0	0	0,00
20	Sosnowice	2	1	0	0	0	0	0,00
21	Świątoszewko	3	2	3	0	0	33,33	11,11
22	Świątoszewo	2	4	3	0	0	0	0,00
23	Włodzisław	1	3	3	0	0	0	0,00
24	Zabierzewo	3	4	4	33,33	0	50	27,78
25	Żychlikowo	0	0	0	0	0	0	0,00
Razem		163	138	137	średnia dla Gminy			6,01

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

Powyższy wskaźnik w porównaniu do innych wykonanych wyliczeń wskazuje obszary, gdzie jest najniższy odsetek dzieci w wieku 3-5 lat, które zostały objęte wychowaniem przedszkolnym. Średnia dla Gminy za lata 2014-2016 wynosi 16,01. Obszarami (miejscowościami) poniżej tego wyniku są wsie: Budziszewice, Czarnogłowy, Leszczno, Sobieszewo, Sosnowice oraz Włodzisław. Jest to obszar o najgorszych pod tym względem obszarach, bowiem pomimo istnienia na tym obszarze dzieci w wieku przedszkolnym, nie są one prowadzone do przedszkola. Element ten ma zdecydowanie wpływ na ich późniejsze relacje z rówieśnikami oraz radzenie sobie z obowiązkami szkolnymi. Dodatkowo obszarami poniżej średniej są: Łoźnica (3,70), Dzieszkowo (8,33), Świątoszewko (11,11) oraz Rokita (15,87).

Dodatkowo biorąc powyższe pod uwagę zauważyć można, iż liczba dzieci w wieku przedszkolnym, korzystających z wychowania przedszkolnego w Gminie Przybiernów każdego roku spada. Element ten jest wynikiem zarówno niżu demograficznego, jak i faktu, że rodzice w Gminie Przybiernów często rezygnują z wychowania przedszkolnego swoich dzieci i pozostawiają je w domu. Sytuacja ta powoduje zarówno uwstecznianie się dzieci, jak i ich następujące po tym trudności w nauce w kolejnych latach szkolnych. Widać to po wynikach z egzaminów w szkole podstawowej oraz gimnazjum, które w wielu przypadkach są niższe zarówno niż średnia powiatu, województwa, okręgu oraz kraju. Dane w tym zakresie wskazano za lata 2014-2016 w poniższych tabelach.

Tabela 13 Wyniki sprawdzianu klas szóstych w latach 2014-2016 w Gminie Przybiernów

Lp.	Miejscowość	Sprawdzian klas szóstych- matematyka						Średnia za okres 2014-2015	
		2014		2015		2016		liczba zdających	średnia ważona
		liczba zdających	średni wynik	liczba zdających	średni wynik	liczba zdających	średni wynik		
1	Babigoszcz	0	0	0	0	2	33,25	2	33,25
2	Borowik	0	0,00	0	0	0	0	0	-
3	Brzozowo	3	46,65	2	71,5	2	53,5	7	55,71
4	Budzieszewice	1	40	0	0	1	33	2	36,50
5	Buk	0	0,00	0	0	1	49	1	49,00
6	Czarnogłowy	5	55	5	60,70	5	47,6	15	54,43
7	Derkacz	0	0,00	0	0	0	0,00	0	-
8	Dzieszkowo	0	0	0	0	0	0	0	-
9	Dzisa	0	0	0	0	0	0,00	0	-
10	Kartlewo	2	33,75	2	70,41	2	72,75	6	58,97
11	Leszczno	0	0	0	0	0	0	0	-
12	Łoźnica	1	77,5	5	65,4	1	45	7	64,21
13	Machowica	0	0	0	0	0	0	0	-
14	Miodowice	0	0	2	80	0	0	2	80,00
15	Moracz	1	63,8	2	80,25	2	67,75	5	71,96
16	Przybiernów	17	54,85	15	71,80	15	64,17	47	63,23
17	Rokita	2	58,13	4	78	2	76	8	72,53
18	Rzystnowo	4	48,12	1	78	5	66	10	60,05
19	Sobieszewo	0	0	0	0	0	0	0	-
20	Sosnowice	0	0	0	0	1	66,5	1	66,50
21	Świątoszewko	1	35	2	83	0		3	67,00
22	Świątoszewo	1	43,8	1	44,5	1	46,5	3	44,93
23	Włodzisław	0	0	2	49,5	2	40,75	4	45,13
24	Zabierzewo	2	81,25	4	66,88	4	49	10	62,60
25	Żychlikowo	0	0	0	0	0	0	0	-
								Średnia dla Gminy	58,00

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

W każdej gminie ocenę poziomu umiejętności dzieci szkolnych weryfikuje się na podstawie egzaminów zewnętrznych po VI klasie szkoły podstawowej oraz po III klasie w gimnazjum. Dla oceny niniejszych wartości w powyższej tabeli wzięto pod uwagę część matematyczną egzaminów. Ocena pokazała, iż najniższe wyniki w zakresie egzaminu po VI klasie i egzaminu gimnazjalnego osiągnęły dzieci z obszarów następujących miejscowości:

a) w zakresie sprawdzianu klas szóstych: Babigoszcz (33,25), Budzieszewice (36,50), Świątoszewo (44,93) oraz Włodzisław (45,13) i Buk (49,00). Poniżej średniej są także miejscowości: Czarnogłowy (54,43) i Brzozowo (55,71).

b) w zakresie egzaminu gimnazjalnego: Babigoszcz (23,00), Dzisa (25,00), Włodzisław (27,00) i Łoźnica (29,00).

Tabela 14 Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2014-2016 w Gminie Przybiernów

Lp.	Miejscowość lata	Egzamin gimnazjalny - matematyka						Średnia za okres 2014-2016	
		2014		2015		2016		liczba zdających	średnia ważona
		liczba zdających	średni wynik	liczba zdających	średni wynik	liczba zdających	średni wynik		
1	Babigoszcz	1	14	1	34	1	21	3	23,00
2	Borowik	0	0	0	0	0	0	0	-
3	Brzozowo	4	48	5	31,8	2	35,50	11	38,36
4	Budzieszewice	0	57	0	10	1	54	1	54,00
5	Buk	0	0	0	0	0	0,00	0	-
6	Czarnogłowy	4	31,25	9	31,2	7	42,42	20	35,14
7	Derkacz	0	0	0	0	0	0	0	-
8	Dzieszkowo	2	32,5	1	28	0	0	3	31,00
9	Dzisiaj	1	25	0	0	0	0	1	25,00
10	Kartlewo	4	20	3	47,33	2	41,00	9	33,67
11	Leszczno	1	54	1	34	0	0	2	44,00
12	Łoźnica	1	35	1	31	1	21	3	29,00
13	Machowica	0	0	0	0	0	0	0	-
14	Miodowice	0	21,5	2	74	0	0	2	74,00
15	Moracz	0	0	6	39,16	1	39	7	39,14
16	Przybiernów	14	47,28	10	35,9	16	37,5	40	40,52
17	Rokita	0	46	2	57	4	43,76	6	48,17
18	Rzysnowo	2	42,5	1	48	1	71	4	51,00
19	Sobieszewo	1	57	2	41	0	0	3	46,33
20	Sosnowice	0	0	0	0	0	0	0	-
21	Świątoszewko	0	0	1	38	1	24	2	31,00
22	Świątoszewo	4	29,5	0	0	1	32	5	30,00
23	Włodzisław	1	29	0	0	1	25	2	27,00
24	Zabierzewo	2	59	1	31	2	39	5	45,40
25	Żychlikowo	0	0	0	0	0	0	0	-
Razem		Średnia dla Gminy -							29,83

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

Kolejnym elementem który został wzięty pod uwagę była aktywność społeczna i udział w życiu publicznym. Przy czynnikach tych wyliczono: a) frekwencję w wyborach sołeckich w 2015 roku oraz b) liczbę działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców. W ten sposób powstał obraz miejscowości w jaki sposób ich mieszkańcy angażują się w życie społeczne, bądź wskazuje obszary, gdzie potrzebne jest wsparcie lidera, animatora, który pomógłby w stworzeniu możliwości rozwoju danej miejscowości, sołectwa na rzecz jej mieszkańców.

6. Aktywność społeczna i udział w życiu publicznym

a) wybory sołeckie w 2015 roku

Tabela 15 Frekwencja w wyborach sołeckich w 2015 roku – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość		Ilość osób biorąca udział w głosowaniu w wyborach sołeckich w 2015 roku	Ilość osób uprawniona do głosowania w wyborach sołeckich w 2015 roku	Frekwencja w %
Lp.	Lata	2015	2015	
1	Babigoszcz	18	110	16,36
2	Borowik	0	0	0,00
3	Brzozowo	35	227	15,40
4	Budzieszewice	19	133	14,30
5	Buk	0	0	0,00
6	Czarnogłowy	47	734	6,40
7	Derkacz	0	0	0,00
8	Dzieszkowo	27	71	38,00
9	Dzisiaj	21	81	26,00
10	Kartlewo	63	207	30,50
11	Leszczno	0	0	0,00
12	Łoźnica	52	359	14,50
13	Machowica	0	0	0,00
14	Miodowice	25	116	21,50
15	Moracz	26	193	13,50
16	Przybiernów	20	1538	1,30
17	Rokita	0	0	0,00
18	Rzysztowo	45	173	26,00
19	Sobieszewo	7	30	23,00
20	Sosnowice	0	0	0,00
21	Świątoszewko	0	0	0,00
22	Świątoszewo	2	100	2,00
23	Włodzisław	6	115	5,20
24	Zabierzewo	16	152	10,50
25	Żychlikowo	0	0	0,00
Podsumowanie		429	4340	9,88

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

Analizując powyższe wyniki widać iż obszarami poniżej średniej dla Gminy (czyli mającej niski udział wyborczy w wyborach sołeckich w 2015 roku) określonej jako 9,88 % posiadają obszary miejscowości: Przybiernów (1,3%), Świątoszewo (2,00%), Włodzisław (5,20%) oraz Czarnogłowy (6,40 %). Obszary te są zatem miejscami, w których widać niechęć mieszkańców w korzystaniu z przysługującego im prawa wyborczego. Jest to tym samym sygnał, aby poszukiwać sposobów do angażowania mieszkańców w sprawy Gminy.

Niska frekwencja jest tym samym wyrazem niechęci, często niezadowolenia lub niemożności uczestniczenia w życiu publicznym. Gmina Przybiernów stoi zatem przed zadaniem poszukiwania

sposobów na mobilizowanie ludności prowadzących do uspołecznienia jej mieszkańców. Aby dodatkowo sprawdzić jakie nastroje panowały w poszczególnych miejscowościach analizie poddano także wybory sołeckie w 2015 r.

b) Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi z rejestru organizacji pozarządowych, który wprowadzony jest w Gminie Przybiernów:

Tabela 16 Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe

Lp.	Miejscowość	Organizacje pozarządowe	Liczba organizacji w szt.	Mieszkańcy 2016	Średnia w %
1	Babigoszcz	-	0	112	0,00
2	Borowik	-	0	4	0,00
3	Brzozowo	-	0	223	0,00
4	Budzieszewice	-	0	133	0,00
5	Buk	-	0	29	0,00
6	Czarnogłowy	OSP Czarnogłowy	1	771	1,30
7	Derkacz	-	0	10	0,00
8	Dzieszkowo	-	0	71	0,00
9	Dzisna	-	0	77	0,00
10	Kartlewo	-	0	210	0,00
11	Leszczno	-	0	88	0,00
12	Łoźnica	Klub Sportowy LZS Łoźnica	1	370	2,70
13	Machowica	-	0	8	0,00
14	Miodowice	-	0	121	0,00
15	Moracz	-	0	188	0,00
16	Przybiernów	Stowarzyszenie Szanse Bezdroży powiatu goleniowskiego	5	1598	3,13
		OSP Przybiernów			
		OREW Przybiernów			
		Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów – koło terenowe nr 3			
		Koło PZW „Wędkarz” Przybiernów			
17	Rokita	-	0	232	0,00
18	Rzystnowo	-	0	174	0,00
19	Sobieszewo	-	0	30	0,00
20	Sosnowice	-	0	55	0,00
21	Świątoszewko	-	0	98	0,00
22	Świątoszewo	Klub Sportowy LZS Przybiernów	1	107	9,35
23	Włodzisław	-	0	113	0,00
24	Zabierzewo	-	0	156	0,00
25	Żychlikowo	-	0	13	0,00
Razem			8	4991	1,60

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

Z przedstawionych danych wynika, że najwięcej organizacji społecznych działa w miejscowości Przybiernów (5 szt.). Jednakże po zestawieniu tych danych z liczbą mieszkańców okazuje się, że najwyższe wskaźniki osiągnęła miejscowość: Świątoszewo (9,35). Są też takie miejscowości, w których nie zawiązała się ani jedna organizacja społeczna. Jest to aż 21 spośród 25 miejscowości w Gminie Przybiernów. Oprócz tego także we wsi Czarnogłowy funkcjonuje jedynie 1 organizacja (OSP), która daje wskaźnik 1,30 dla miejscowości, co oznacza, że jest to wynik poniżej średniej dla Gminy wynoszącej 1,60. Sytuacja braku organizacji non-profit powoduje ogromne ograniczenia społeczne, a jednocześnie daje wyraz niechęci angażowania się społeczności w Gminie Przybiernów w losy danego obszaru. W tym zakresie Gmina musi poczynić starania, które pozwolą na zmianę tego stanu rzeczy w Gminie.

3.2. Sfera gospodarcza

Na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy o rewitalizacji, obszar gminy może znajdować się w stanie kryzysowym z uwagi na koncentrację negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, w szczególności takich jak: „niski stopień przedsiębiorczości, czy słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw”.

Sytuację w zakresie przedsiębiorczości mieszkańców na terenie Gminy Przybiernów zobrazowano przy pomocy wskaźnika „Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców”. Z danych przedstawionych poniżej wynika że obszary, które charakteryzują się niższą średnią wartością ww. wskaźnika w porównaniu do średniej dla całej gminy to tereny wiejskie obejmujące obszar aż 17 miejscowości!!! Są to: Borowik, Budzieszewice, Buk, Czarnogłowy, Dzieszkowo, Dżisna, Leszczno, Łożnica, Miodowice, Moracz, Rokita, Rzystnowo, Sobieszewo, Sosnowice, Świątoszewko, Świątoszewo oraz Zabierzewo. Wskazano je w tabeli poniżej, gdzie zaznaczono 5 obszarów z najniższymi wartościami.

7. Sfera gospodarcza

a) Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi z ewidencji działalności podmiotów gospodarczych, które są aktywne i zawieszone. Uznano bowiem, że podmioty zawieszone w każdej chwili mogą swoją działalność odnowić (co często czynią w ciągu roku), a zatem są gotowe do prowadzenia swojej działalności:

Tabela 17 Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe

Lp.	Miejscowość	Działalność gospodarcza aktywne i zawieszone	Liczba mieszkańców w 2016	%
1	Babigoszcz	9	112	8,04
2	Borowik	0	4	0,00
3	Brzozowo	23	223	10,31
4	Budzieszewice	6	133	4,51
5	Buk	0	29	0,00
6	Czarnogłowy	47	771	6,10
7	Derkacz	3	10	30,00

Lp.	Miejscowość	Działalność gospodarcza aktywne i zawieszone	Liczba mieszkańców w 2016	%
8	Dzieszkowo	2	71	2,82
9	Dzisa	4	77	5,19
10	Kartlewo	14	210	6,67
11	Leszczno	2	88	2,27
12	Łoźnica	13	370	3,51
13	Machowica	2	8	25,00
14	Miodowice	4	121	3,31
15	Moracz	9	188	4,79
16	Przybiernów	146	1598	9,14
17	Rokita	11	232	4,74
18	Rzystnowo	4	174	2,30
19	Sobieszewo	1	30	3,33
20	Sosnowice	2	55	3,64
21	Świątoszewko	2	98	2,04
22	Świątoszewo	2	107	1,87
23	Włodzisław	10	113	8,85
24	Zabierzewo	7	156	4,49
25	Żychlikowo	2	13	15,38
Razem		325	4991	6,51 - średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

Analizując powyższe dane miejscowościami, w których poziom przedsiębiorczości jest niższy niż gdzie indziej są obszary (wymieniono 5): Borowik (0,00), Buk (0,00), Świątoszewo (1,87), Świątoszewko (2,04) oraz Leszczno (2,27). W miejscowościach tych funkcjonuje zatem najmniejsza liczba podmiotów gospodarczych lub podmiotów tych nie ma wcale. Dodatkowo zauważyć należy, iż aż na 25 miejscowości w Gminie 17 z nich ma wskaźniki poniżej średniej dla gminy, która i tak jest bardzo niska, bo wynosząca 6,51.

3.3. Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Według zapisów art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy o rewitalizacji, obszar gminy znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych, a w szczególności „niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych”.

W związku z powyższym, dokonano diagnozy ww. problemów za pomocą porównania wartości wybranych wskaźników charakteryzujących sferę przestrzenno-funkcjonalną ze średnią wartością dla całej Gminy Przybiernów. Do analizy przyjęto następujące wskaźniki:

1) Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców oraz

2) Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Goleniów w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/.

Uznano bowiem, że dla tak małej Gminy jaką jest gmina wiejska Przybiernów są to elementy podstawowe, które wpływają na jakość życia oraz jego komfort. Możliwość korzystania na miejscu z czynnych obiektów użyteczności publicznej pozwala na zmniejszanie ilości podróży do innych miejscowości w Gminie w celu wypełniania funkcji publicznych. Natomiast połączenia z komunikacją publiczną zwiększają mobilność ludności nie tylko w celach edukacyjnych czy konsumpcyjnych, ale także dają szansę na poszukiwanie lepszej pracy poza miejscem zamieszkania.

Na podstawie zebranych danych w podziale na przyjęte jednostki referencyjne Gminy Przybiernów można stwierdzić, że koncentracją ww. problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej charakteryzują się miejscowości, które posiadają zarówno najmniejszą liczbę czynnych obiektów użyteczności publicznej, jak i te do których docierają w najmniejszym stopniu środki komunikacji publicznej.

Poniżej w poszczególnych tabelach zaprezentowano wyniki obu wskaźników:

Tabela 18 Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej /szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe

Lp.	Miejscowość	Istniejący obiekt	Ilość obiektów użyteczności publicznej	Ilość obiektów użyteczności publicznej na 100 mieszkańców
1	Babigoszcz	1) MONAR	1	0,89
2	Borowik	Brak	0	0,00
3	Brzozowo	1) Świetlica wiejska	1	0,45
4	Budzieszewice	1) Wiejski Dom Spotkań i Animacji Społecznych	1	0,75
5	Buk	Brak	0	0,00
6	Czarnogłowy	1) Ośrodek Kultury 2) Remiza strażacka	2	0,26
7	Derkacz	Brak	0	0,00
8	Dzieszkowo	1) Świetlica wiejska	1	1,41
9	Dzisna	1) Świetlica wiejska	1	1,30
10	Kartlewo	1) Świetlica wiejska	1	0,48
11	Leszczno	Brak	0	0,00
12	Łoźnica	1) Świetlica wiejska	1	0,27
13	Machowica	Brak	0	0,00
14	Miodowice	1) Świetlica wiejska	1	0,83
15	Moracz	1) Świetlica wiejska	1	0,53
16	Przybiernów	1) Ośrodek Kultury 2) Remiza strażacka 3) Urząd Gminy 4) Poicja 5) Przychodnia NFZ 6) Stacja Pogotowia Ratunkowego 7) Zespół Szkolno-Przedszkolny 8) Środowiskowy Dom Samopomocy	8	0,50

Lp.	Miejscowość	Istniejący obiekt	Ilość obiektów użyteczności publicznej	Ilość obiektów użyteczności publicznej na 100 mieszkańców
17	Rokita	Brak	0	0,00
18	Rzystnowo	1) Świetlica wiejska	1	0,57
19	Sobieszewo	Brak	0	0,00
20	Sosnowice	Brak	0	0,00
21	Świątoszewko	Brak	0	0,00
22	Świątoszewo	Brak	0	0,00
23	Włodzisław	Brak	0	0,00
24	Zabierzewo	1) Świetlica wiejska	1	0,64
25	Żychlikowo	Brak	0	0,00
Razem			21	0,42 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

Czynne obiekty użyteczności publicznej stanowią o statusie danej społeczności. Brak obiektu (budynku, instytucji), w której kierowano by ofertą do lokalnej społeczności świadczy o zapaści cywilizacyjnej. Brak miejsca spotkań, miejsca integracji, oferty kulturalnej czy sportowej stanowi zasadniczą przeszkodę w realizacji działań prowadzących do odbudowy Lokalnej społeczności i wyprowadzania jej ze stanu kryzysowego. Najslabiej w tym obszarze wypadają: Borowik, Buk, Derkacz, Leszczno, Machowica, Rokita, Sobieszewo, Sosnowice, Świątoszewko, Świątoszewo, Włodzisław oraz Żychlikowo, gdzie brak jakiegokolwiek obiektu oraz Czarnogłowy (0,26), Łoźnica (0,27), gdzie wskaźnik jest bardzo niski w przeliczeniu na mieszkańców, czyli poniżej średniej dla Gminy.

Tabela 19 Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Goleniów w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/ – wyliczenia szczegółowe

Lp.	Miejscowość	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Goleniów w dzień nauki szkolnej z wyłączeniem autobusów szkolnych
1	Babigoszcz	3
2	Borowik	0
3	Brzozowo	2
4	Budzieszewice	2
5	Buk	0
6	Czarnogłowy	10
7	Derkacz	0
8	Dzieszkowo	0
9	Dzisna	3
10	Kartlewo	2
11	Leszczno	0
12	Łoźnica	10
13	Machowica	0
14	Miodowice	0
15	Moracz	3

Lp.	Miejscowość	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Goleniów w dzień nauki szkolnej z wyłączeniem autobusów szkolnych
16	Przybiernów	10
17	Rokita	11
18	Rzystnowo	0
19	Sobieszewo	2
20	Sosnowice	0
21	Świątoszewko	3
22	Świątoszewo	2
23	Włodzisław	2
24	Zabierzewo	0
25	Żychlikowo	2

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

W najgorszej sytuacji są miejscowości: Borowik, Buk, Derkacz, Dzieszkowo, Leszczno, Machowica, Miodowice, Rzystnowo, Sosnowice oraz Zabierzewo, gdzie dziennie nie jest możliwe nawet jedno połączenie z miastem Goleniów. Dla takich obszarów jest sytuacja powodująca konieczność poszukiwania alternatywy przemieszczania się aby dostać się do większych ośrodków lub w sytuacji braku pojazdów mechanicznych lub przemieszczania się do innych wsi na przystanek autobusowy do pozostawiania w swoich domostwach. Element ten oznacza tym samym izolację oraz zwiększanie się problemów społecznych w postaci narastającego bezrobocia oraz korzystania z zasiłków. To także niemożność uczestniczenia w życiu społeczno-kulturalnym Gminy. Należy zatem poszukiwać sposobów na rozwiązanie tej sytuacji, także poprzez budowę dróg, co umożliwi przewoźnikom docieranie do danych obszarów wiejskich.

3.4. Sfera techniczna

Infrastruktura techniczna Gminy oraz zasoby i warunki mieszkaniowe determinują w znacznym stopniu jakość życia mieszkającej na danym terenie ludności. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną w sensie jej struktury, lokalizacji, jakości i dostępności ma znaczny wpływ na rozwój jednostki samorządu oraz stanowi jeden z podstawowych czynników kształtujących jej atrakcyjność i konkurencyjność. Przesądza również o kosztach inwestycyjnych rewitalizacji danego obszaru. Im wyższy jest stopień rozwoju infrastruktury technicznej, tym lepsze są warunki do przeprowadzenia zaplanowanych w jej zakresie zadań.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 4 o stanie kryzysowym na obszarze gminy świadczą również wskaźniki charakteryzujące sferę techniczną, a są to w szczególności „degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska”.

Do zdiagnozowania występujących problemów w ww. sferze wybrano następujące wskaźniki: „Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych”, „Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub oczyszczalni ścieków w Gminie Przybiernów” oraz „Udział % gospodarstw mieszk. z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej”, których wartości w poszczególnych jednostkach referencyjnych porównano do średniej dla całej gminy. Uznano bowiem, że szczególne

zainteresowanie stanowić powinny obszary, gdzie widnieją pozostałości po PGR-ach a także obszary, gdzie w najmniejszym stopniu mieszkańcy mają dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej czy oczyszczalni ścieków czy też dostęp do utwardzonej nawierzchni asfaltowej dróg, które dają szansę przemieszczania się w różnych kierunkach i są bardziej komfortowe szczególnie w sezonie jesienno-zimowym.

Biorąc pod uwagę dane zawarte w wyliczeniach należy wskazać, że największa koncentracja problemów w sferze technicznej występuje na terenie miejscowości: Brzozowo, Leszczno, Sosnowice, Czarnogłowy oraz Świątoszewo.

Poniżej zaprezentowano wyniki dla poszczególnych wskaźników:

a) Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

Tabela 20 Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych – wyliczenia szczegółowe

Lp.	Miejscowość	Liczba lokali w bud. wielolokalowych po byłych PGR	Liczba wszystkich lokali	Udział lokali w bud. wielolokalowych w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych [%]
1	Babigoszcz	0	41	0,00
2	Borowik	0	2	0,00
3	Brzozowo	4	51	7,84
4	Budzieszewice	0	36	0,00
5	Buk	0	8	0,00
6	Czarnogłowy	14	171	8,19
7	Derkacz	0	5	0,00
8	Dzieszkowo	1	19	5,26
9	Dzisiaj	1	21	4,76
10	Kartlewo	0	70	0,00
11	Leszczno	2	26	7,69
12	Łoźnica	9	125	7,20
13	Machowica	0	2	0,00
14	Miodowice	1	27	3,70
15	Moracz	1	51	1,96
16	Przybiernów	9	412	2,18
17	Rokita	2	74	2,70
18	Rzystnowo	1	48	2,08
19	Sobieszewo	0	10	0,00
20	Sosnowice	1	13	7,69
21	Świątoszewko	1	24	4,17
22	Świątoszewo	3	21	14,29
23	Włodzisław	0	32	0,00
24	Zabierzewo	0	43	0,00
25	Żychlikowo	0	8	0,00

Lp.	Miejscowość	Liczba lokali w bud. wielolokalowych po byłych PGR	Liczba wszystkich lokali	Udział lokali w bud. wielolokalowych w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych [%]
	Razem	50	1340	3,19

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

Powyższe wyniki świadczą o fakcie, że obszarami, gdzie udział lokali wielolokalowych w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych jest najwyższy są miejscowości: Świątoszewo, Czarnogłowy, Brzozowo, Leszczno oraz Sosnowice. Obszarami powyżej średniej dla Gminy (3,19) są także obszary wsi: Łoźnica (7,20), Dzieszkowo (5,26), Dzisna (4,76), Świątoszewko (4,17) oraz Miodowice (3,70). Pokazuje to także, iż w Gminie Przybiernów istnieje ciągle jeszcze zabudowa po PGR-ach, które wymagają odnowy substancji i szerszego zainteresowania się problemem.

Kolejnym ważnym aspektem, który został oceniony w Gminie jest:

b) Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

Tabela 21 Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków – wyliczenia szczegółowe

Lp.	Miejscowość	Liczba budynków podłączonych do kanalizacji lub oczyszczalni ścieków	Liczba mieszkańców (stan na 31.12.2016 r.)	Liczba budynków mieszkalnych	Gospodarstwa mieszkalne z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub oczyszczalni ścieków [%]
1	Babigoszcz	4	112	38	10,53
2	Borowik	0	4	2	0,00
3	Brzozowo	0	223	52	0,00
4	Budzieszewice	5	133	35	14,29
5	Buk	0	29	8	0,00
6	Czarnogłowy	145	771	145	100,00
7	Derkacz	0	10	4	0,00
8	Dzieszkowo	0	71	18	0,00
9	Dzisna	0	77	24	0,00
10	Kartlewo	3	210	68	4,41
11	Leszczno	0	88	17	0,00
12	Łoźnica	69	370	69	100,00
13	Machowica	0	8	3	0,00
14	Miodowice	4	121	35	11,43
15	Moracz	49	188	49	100,00
16	Przybiernów	343	1598	392	87,50
17	Rokita	66	232	74	89,19
18	Rzystnowo	3	174	48	6,25

Lp.	Miejscowość	Liczba budynków podłączonych do kanalizacji lub oczyszczalni ścieków	Liczba mieszkańców (stan na 31.12.2016 r.)	Liczba budynków mieszkalnych	Gospodarstwa mieszkalne z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub oczyszczalni ścieków [%]
19	Sobieszewo	1	30	10	10,00
20	Sosnowice	0	55	13	0,00
21	Świątoszewko	0	98	15	0,00
22	Świątoszewo	0	107	12	0,00
23	Włodzisław	3	113	23	13,04
24	Zabierzewo	42	156	49	85,71
25	Żychlikowo	1	13	11	9,09
Razem		738	4991	1214	25,66

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów oraz PUWIS Nowogard

Analizując powyższe dane zauważyć można, iż obszarem gdzie występuję najniższy dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej czy przydomowej oczyszczalni ścieków (lub nie ma go w ogóle) posiadają miejscowości: Borowik, Brzozowo, Derkacz, Dzieszkowo, Dżisna, Leszczno, Machowica, Sosnowice, Świątoszewko, Świątoszewo (po 0,00%). Następnie poniżej średniej dla Gminy wynoszącej 25,90% są obszary miejscowości: Kartlewo (4,41%), Rzystnowo (6,25%), Żychlikowo (9,09%), Sobieszewo (10,00%), Babigoszcz (10,53 %), Miodowice (11,43%), Włodzisław (13,04%) oraz Budzieszewice (14,29 %). Elementy te pokazują zatem, iż ok 3/4 Gminy Przybiernów nie jest objęta systemem kanalizacji sanitarnej lub poziom ten jest niewystarczający do potrzeb mieszkańców, co dodatkowo wpływa na zwiększanie dysproporcji pomiędzy innymi obszarami w powiecie i województwie, gdzie dostęp do sieci kanalizacyjnej jest większy.

c) Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej

Istotnym wskaźnikiem kształtującym potencjał techniczny jest jakość dróg na terenie gminy. Zły stan ciągów komunikacyjnych jest głównym problemem cywilizacyjnym polskiej wsi. Brak drogi o dobrej nawierzchni świadczy o zapaści w zakresie wyposażenia infrastrukturalnego. Stan dróg szczególnie w centrum wsi ma wpływ na czynniki:

- 1) wpływa na fizyczną łatwość/trudność codziennego pokonywania drogi pojazdem,
- 2) wpływa zasadniczo na bezpieczeństwo, w szczególności dzieci i osób starszych poruszających się po wąskich, błotnistych poboczach bez chodników, odwodnienia i oświetlenia,
- 3) często wyklucza możliwość organizacji komunikacji zbiorowej, co komplikuje lub wręcz uniemożliwia dotarcie do większych ośrodków miejskich, a w efekcie utrudnienia np. podjęcie zatrudnienia, korzystanie z oferty edukacyjnej czy kulturalnej,
- 4) negatywnie wpływa na estetykę wsi, samoocenę jej mieszkańców, chęć pozostawiania ludzi młodych w danej miejscowości, zakładania działalności gospodarczej czy osiedlania się nowych mieszkańców.

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

Tabela 22 Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej – wyliczenia szczegółowe

Lp.	Miejscowość	Liczba budynków	Liczba budynków przy drogach asfaltowych i w odległości do 50m	Udział liczby budynków przy drogach asfaltowych we wszystkich budynkach w miejscowości [%]
1	Babigoszcz	81	46	56,79
2	Borowik	5	0	0,00
3	Brzozowo	135	84	62,22
4	Budzieszewice	76	18	23,68
5	Buk	22	0	0,00
6	Czarnogłowy	325	251	77,23
7	Derkacz	22	22	100,00
8	Dzieszkowo	45	32	71,11
9	Dzisna	63	53	84,13
10	Kartlewo	187	100	53,48
11	Leszczno	42	20	47,62
12	Łoźnica	130	111	85,38
13	Machowica	5	0	0,00
14	Miodowice	66	18	27,27
15	Moracz	122	91	74,59
16	Przybiernów	768	396	51,56
17	Rokita	141	122	86,52
18	Rzystnowo	120	81	67,50
19	Sobieszewo	24	24	100,00
20	Sosnowice	22	0	0,00
21	Świątoszewko	59	43	72,88
22	Świątoszewo	31	21	67,74
23	Włodzisław	69	52	75,36
24	Zabierzewo	78	28	35,90
25	Żychlikowo	21	0	0,00
	Razem	2659	1613	52,84

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

Obszarami w Gminie Przybiernów mającymi najmniej dostęp do dróg publicznych utwardzanych lub nie mających jej w ogóle są miejscowości: Borowik, Buk, Machowica, Sosnowice i Żychlikowo. Poniżej średniej dla Gminy wynik posiada także miejscowość: Budzieszewice (23,68), Miodowice (27,27), Zabierzewo (35,90), Leszczno (47,62) oraz Przybiernów (51,56). Są to zatem miejsca w Gminie, które mają utrudniony niż gdzie indziej dostęp do innych obszarów w Gminie i powiecie, co wymusza także na mieszkańcach mniejszą mobilność i w konsekwencji niechęć do podróżowania w inne części Gminy, powiatu czy województwa.

3.5. Sfera środowiskowa

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 3 obszar gminy znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk środowiskowych, a w szczególności „przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska”.

Dla zagregowania powyższego wskaźnika posłużono się wskaźnikiem „Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/”. Uznano bowiem, że jest to wskaźnik, który w Gminie Przybiernów pokaże najlepiej stan środowiska naturalnego na obszarach wiejskich oraz wskaże na problemy, które tutaj występują.

Poniżej dokonano analizy każdego ze wskazanych wyżej czynników:

a) Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/

Analizując problemy w sferze środowiskowej uznano, że jednym z najistotniejszych jest występowanie na terenie gminy wyrobów zawierających azbest. Powszechnie wiadomo, że azbest jest bardzo groźnym czynnikiem chorobotwórczym, stanowiącym poważne zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Włókna azbestu mogą dostać się do organizmu ludzkiego przez wdychanie zanieczyszczonego powietrza, ale również przez wodę, do której azbest trafia z zanieczyszczonych gleb, ze ścieków przemysłowych, atmosfery i rur azbestowo-cementowych. Pomimo faktu corocznego wypełniania zadań przez Gminę Przybiernów w tym zakresie problem ciągle jeszcze występuje. Zgodnie z przeprowadzoną inwentaryzacją – do usunięcia z terenu Gminy Przybiernów pozostało jeszcze ponad 480 ton azbestu.

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

Tabela 23 Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/ – wyliczenia szczegółowe

Lp.	Miejscowość	Ilość azbestu pozostała do utylizacji [Mg]	Liczba mieszkańców (stan na 31.12.2016)	Ilość azbestu pozostała do utylizacji [Mg/100 mieszkańców]
1	Babigoszcz	9,26	112	8,27
2	Borowik	0,00	4	0,00
3	Brzozowo	37,88	223	16,99
4	Budzieszewice	15,21	133	11,44
5	Buk	0,00	29	0,00
6	Czarnogłowy	26,14	771	3,39
7	Derkacz	0,27	10	2,70
8	Dzieszkowo	15,40	71	21,69
9	Dzisna	6,64	77	8,62
10	Kartlewo	42,87	210	20,41
11	Leszczno	0,00	88	0,00
12	Łoźnica	44,89	370	12,13
13	Machowica	0,00	8	0,00
14	Miodowice	32,12	121	26,55

Lp.	Miejscowość	Ilość azbestu pozostała do utylizacji [Mg]	Liczba mieszkańców (stan na 31.12.2016)	Ilość azbestu pozostała do utylizacji [Mg/100 mieszkańców]
15	Moracz	8,58	188	4,56
16	Przybiernów	105,73	1598	6,62
17	Rokita	12,45	232	5,37
18	Rzysnowo	29,87	174	17,17
19	Sobieszewo	0,57	30	1,90
20	Sosnowice	8,80	55	16,00
21	Świątoszewko	0,00	98	0,00
22	Świątoszewo	60,80	107	56,82
23	Włodzisław	5,55	113	4,91
24	Zabierzewo	17,28	156	11,08
25	Żychlikowo	0,00	13	0,00
Razem		480,31	4991	9,62

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Przybiernów

Analizując powyższe wskaźniki środowiskowe zauważyć można, iż w Gminie Przybiernów istnieje duży problem związany z występowaniem azbestu, który należy zutylizować. Są to obszary miejscowości: Świątoszewo, gdzie występuje aż 56,82 Mg azbestu w podziale na mieszkańców miejscowości, następnie Miodowice – 26,55 Mg, Dzieszkowo – 21,69 Mg, Kartlewo – 20,41 Mg, oraz Rzysnowo – 17,17 Mg. Duża ilość azbestu do utylizacji pozostała także w miejscowościach Brzozowo, Budziszewice, Łoźnica, Sosnowice oraz Zabierzewo, gdzie wynik w przeliczeniu na mieszkańca wyniósł powyżej średniej dla Gminy. W najbliższej przyszłości należy zatem podjąć działania, które zniwelują powyższe problemy.

Dlatego też ważne jest, aby Gmina w najbliższej przyszłości podjęła działania nakierowane na rozwiązanie powyższych problemów, które z czasem będą się nawarstwiać.

3.6. Wyniki diagnozy w poszczególnych sferach

W związku z tym, że rewitalizacja ma wymiar terytorialny, ważne są te obszary gminy, gdzie występuje koncentracja negatywnych zjawisk i lokalnych potencjałów. Efektem przeprowadzonej diagnozy dla Gminy Przybiernów w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, w podziale na przyjęte jednostki referencyjne (miejscowości) jest będzie mapa poglądowa łącząca dane z różnych dziedzin. W ten sposób została wykonana rzetelna analiza jednoznacznie wskazująca na których obszarach gminy nakładają się różnego rodzaju problemy. Jej wyniki w podziale na miejscowości zostały przedstawione w poniżej tabeli oraz dalej na mapie problemów.

Wynikają z niej obszary, które posiadają niedoskonałości i które wymagają podjęcia interwencji nie tylko w wymiarze infrastrukturalnym. Są to następujące obszary:

Tabela 24 Wykaz miejscowości w których zdiagnozowano występowanie największej ilości negatywnych zjawisk społecznych

Nazwa Miejscowości	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
Czarnogłowy	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	18,29	16,75
	Zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012	-5,86	-2,80
	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych średnia z lat 2014-2016	8,36	5,22
	Procentowy udział osób korzystających z programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)	4,26	2,72
	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)	0,30	0,21
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016	12,67	8,81
	Ilość wydanych "niebieskich kart" w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,14	0,50
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	3,80	3,72
	Przyrost naturalny w ostatnim sześcioleciu (2011-2016)	-5,50	-0,61
	Najniższy procentowy udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (średnia z lat 2014-2016)	0,00	16,01
	Wyniki sprawdzianu klas szóstych w latach 2014-2016 w Gminie Przybiernów	54,43	58,00
	Frekwencja w wyborach sołeckich w 2015 roku	6,40	9,88
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	1,30	1,60
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	6,10	6,51
	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców	0,26	0,42
	Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych	8,19	3,19
Razem liczba problemów w miejscowości		16	
Miodowice	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych średnia z lat 2014-2016	6,62	5,22
	Procentowy udział osób korzystających z programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)	4,79	2,72
	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)	0,28	0,21
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016	8,96	8,81
	Ilość wydanych "niebieskich kart" w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,12	0,50
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	4,20	3,72
	Przyrost naturalny w ostatnim sześcioleciu (2011-2016)	-0,67	-0,61

Nazwa Miejscowości	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	0,00	1,60
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	3,31	6,51
	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Goleniów w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/.	0,00	-
	Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych	3,70	3,19
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	11,43	25,90
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej	27,27	52,84
	Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/	26,55	9,62
Razem liczba problemów w miejscowości		14	
Rokita	Zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012	-9,02	-2,80
	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych średnia z lat 2014-2016	8,54	5,22
	Procentowy udział osób korzystających z programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)	6,64	2,72
	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)	0,55	0,21
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016	18,67	8,81
	Ilość wydanych "niebieskich kart" w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,55	0,50
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	4,98	3,72
	Przyrost naturalny w ostatnim sześcioleciu (2011-2016)	-1,67	-0,61
	Najniższy procentowy udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (średnia z lat 2014-2016)	15,87	16,01
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	0,00	1,60
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	4,74	6,51
	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców	0,00	0,42
Razem liczba problemów w miejscowości		12	
Łożnica	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	17,03	16,75

Nazwa Miejscowości	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych średnia z lat 2014-2016	6,27	5,22
	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)	0,28	0,21
	Ilość wydanych "niebieskich kart" w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,56	0,50
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	3,91	3,72
	Przyrost naturalny w ostatnim sześcioleciu (2011-2016)	-1,00	-0,61
	Najniższy procentowy udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (średnia z lat 2014-2016)	3,70	16,01
	Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2014-2016 w Gminie Przybiernów	29,00	29,83
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	3,51	6,51
	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców	0,27	0,42
	Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych	7,20	3,19
	Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/	12,13	9,62
Razem liczba problemów w miejscowości		12	
Dzieszkowo	Zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012	-7,79	-2,80
	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych – średnia z lat 2014-2016	8,84	5,22
	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)	1,39	0,21
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	5,56	3,72
	Najniższy procentowy udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (średnia z lat 2014-2016)	8,33	16,01
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	0,00	1,60
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	2,82	6,51
	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Goleniów w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/.	0,00	-
	Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych	5,26	3,19

Nazwa Miejscowości	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	0,00	25,90
	Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/	21,69	9,62
Razem liczba problemów w miejscowości		11	
Świątoszewo	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych – średnia z lat 2014-2016	8,46	5,22
	Procentowy udział osób korzystających z programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)	6,44	2,72
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016	25,69	8,81
	Najniższy procentowy udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (średnia z lat 2014-2016)	0,00	16,01
	Wyniki sprawdzianu klas szóstych w latach 2014-2016 w Gminie Przybiernów	44,93	58,00
	Frekwencja w wyborach sołeckich w 2015 roku	2,00	9,88
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,87	6,51
	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców	0,00	0,42
	Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych	14,29	3,19
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	0,00	25,90
	Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/	56,82	9,62
Razem liczba problemów w miejscowości		11	
Rzysznowo	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych – średnia z lat 2014-2016	9,96	5,22
	Procentowy udział osób korzystających z programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)	6,12	2,72
	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)	1,34	0,21
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016	18,01	8,81
	Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,72	0,50
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	4,02	3,72
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	0,00	1,60
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	2,30	6,51

Nazwa Miejscowości	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Goleniów w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/.	0	-
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	6,25	25,90
	Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/	17,17	9,62
Razem liczba problemów w miejscowości			11

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników diagnozy

Tabela 25 Zestawienie zbiorcze wskaźników z podziałem na poszczególne miejscowości

Jednostka strukturalna	Liczba ludności (osoba)	Udział w liczbie mieszkańców gminy ogółem (%)	Udział w powierzchni zabudowanej Gminy (brany pod uwagę jako obszar rewitalizacji) od całości obszaru Gminy	Wskaźnik nr 1	Wskaźnik nr 2	Wskaźnik nr 3	Wskaźnik nr 4	Wskaźnik nr 5	Wskaźnik nr 6	Wskaźnik nr 7	Wskaźnik nr 8	Wskaźnik nr 9	Wskaźnik nr 10	Wskaźnik nr 11	Wskaźnik nr 12	Wskaźnik nr 13	Wskaźnik nr 14	Wskaźnik nr 15	Wskaźnik nr 16	Wskaźnik nr 17	Wskaźnik nr 18	Wskaźnik nr 19	Wskaźnik nr 20	Wskaźnik nr 21
Deficyty społeczne																		Deficyty poza pozaspołeczne						
Babigoszcz	112	2,24	0,08	13,39	1,82	3,59	2,77	0,00	3,40	0,00	12,04	-0,33	16,67	33,25	23,00	16,36	0,00	8,04	0,89	3	0,00	10,53	56,79	8,27
Borowik	4	0,08	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	-	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Brzozowo	223	4,47	0,09	13,45	-11,16	6,24	2,90	0,00	5,63	0,72	2,60	-0,17	43,23	55,71	38,36	15,40	0,00	10,31	0,45	2	7,84	0,00	62,22	16,99
Budzieszewice	133	2,66	0,09	17,29	3,10	4,87	2,52	0,00	6,06	0,00	6,06	-1,00	0,00	36,50	54,00	14,30	0,00	4,51	0,75	2	0,00	14,29	23,68	11,44
Buk	29	0,58	0,03	27,59	0,00	4,63	0,00	0,00	5,75	0,00	6,90	-0,33	-	49,00	-	-	0,00	-	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Czarnogłowy	771	15,45	0,25	18,29	-5,86	8,36	4,26	0,30	12,67	1,14	3,80	-5,50	0,00	54,43	35,14	6,40	1,30	6,10	0,26	10	8,19	100	77,23	3,39
Derkacz	10	0,20	0,02	30,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,33	-	-	-	-	0,00	30,00	0,00	0	0,00	0,00	100	2,70
Dzieszkowo	71	1,42	0,07	14,08	-7,79	8,84	0,00	1,39	8,79	0,46	5,56	0,33	8,33	-	31,00	38,00	0,00	2,82	1,41	0	5,26	0,00	71,11	21,69
Dzisiaj	77	1,54	0,07	12,99	-8,33	4,47	0,80	0,00	3,29	0,00	4,94	-0,67	16,67	-	25,00	26,00	0,00	5,19	1,30	3	4,76	0,00	84,13	8,62
Kartlewo	210	4,21	0,19	14,29	-4,11	4,23	4,42	0,00	8,14	0,15	3,23	-1,83	57,04	58,97	33,67	30,50	0,00	6,67	0,48	2	0,00	4,41	53,48	20,41
Leszczno	88	1,76	0,04	14,77	0,00	1,76	3,06	0,00	11,88	0,00	2,30	0,83	0,00	-	44,00	0,00	0,00	2,27	0,00	0	7,69	0,00	47,62	0,00
Łoźnica	370	7,41	0,22	17,03	-2,12	6,27	2,43	0,28	5,03	0,56	3,91	-1,00	3,70	64,21	29,00	14,50	2,70	3,51	0,27	10	7,20	100	85,38	12,13
Machowica	8	0,16	0,01	37,50	-11,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,17	-	-	-	-	0,00	25,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Miodowice	121	2,42	0,08	9,09	1,68	6,62	4,79	0,28	8,96	1,12	4,20	-0,67	50,00	80,00	74,00	21,50	0,00	3,31	0,83	0	3,70	11,43	27,27	26,55
Moracz	188	3,77	0,08	17,02	-2,08	4,80	3,20	0,53	9,40	0,18	6,38	-1,33	19,44	71,96	39,14	13,50	0,00	4,79	0,53	3	1,96	100	74,59	4,56
Przybiernów	1598	32,02	0,46	19,15	-3,79	5,98	2,29	0,08	5,42	0,33	5,32	-2,33	79,17	63,23	40,52	1,30	3,13	9,14	0,50	10	2,18	87,50	51,56	6,62
Rokita	232	4,65	0,14	13,36	-9,02	8,54	6,64	0,55	18,67	0,55	4,98	-1,67	15,87	72,53	48,17	-	0,00	4,74	0,00	11	2,70	89,19	86,52	5,37

Jednostka strukturalna	Liczba ludności (osoba)	Udział w liczbie mieszkańców gminy ogółem (%)	Udział w powierzchni zabudowanej Gminy (brany pod uwagę jako obszar rewitalizacji) od całości obszaru Gminy	Wskaźnik nr 1	Wskaźnik nr 2	Wskaźnik nr 3	Wskaźnik nr 4	Wskaźnik nr 5	Wskaźnik nr 6	Wskaźnik nr 7	Wskaźnik nr 8	Wskaźnik nr 9	Wskaźnik nr 10	Wskaźnik nr 11	Wskaźnik nr 12	Wskaźnik nr 13	Wskaźnik nr 14	Wskaźnik nr 15	Wskaźnik nr 16	Wskaźnik nr 17	Wskaźnik nr 18	Wskaźnik nr 19	Wskaźnik nr 20	Wskaźnik nr 21
Rzystnowo	174	3,49	0,09	13,79	3,57	9,96	6,12	1,34	18,01	1,72	4,02	0,83	51,11	60,05	51,00	26,00	0,00	2,30	0,57	0	2,08	6,25	67,50	17,17
Sobieszewo	30	0,60	0,02	20,00	3,45	3,33	0,00	0,00	1,11	0,00	10,00	-0,17	0,00	-	46,33	23,00	0,00	3,33	0,00	2	0,00	10,00	100	1,90
Sosnowice	55	1,10	0,02	12,73	0,00	9,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,50	0,00	66,50	-	-	0,00	3,64	0,00	0	7,69	0,00	0,00	16,00
Świętoszewko	98	1,96	0,08	16,33	-4,85	11,31	7,38	0,00	19,87	0,34	2,02	-0,33	11,11	67,00	31,00	-	0,00	2,04	0,00	3	4,17	0,00	72,88	0,00
Świętoszewo	107	2,14	0,07	10,28	-1,83	8,46	6,44	0,00	25,69	0,31	1,83	0,33	0,00	44,93	30,00	2,00	9,35	1,87	0,00	2	14,29	0,00	67,74	56,82
Włodzisław	113	2,26	0,07	15,93	-1,74	4,68	3,79	0,00	11,11	0,00	0,88	-0,33	0,00	45,13	27,00	5,20	0,00	8,85	0,00	2	0,00	13,04	75,36	4,91
Zabierzewo	156	3,13	0,09	14,10	9,86	3,52	4,30	0,00	6,24	0,00	1,94	-0,33	27,78	62,60	45,40	10,50	0,00	4,49	0,64	0	0,00	85,71	35,90	11,08
Żychlikowo	13	0,26	0,06	23,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	0,00	15,38	0,00	2	0,00	9,09	0,00	0,00
Razem	4991	100	2,42	16,75	-2,80	5,22	2,72	0,21	8,81	0,50	3,72	-0,61	16,01	58,0	29,83	9,88	1,60	6,51	0,42	-	3,19	25,9	52,84	9,62

- zaznaczenie najbardziej negatywnych czynników w danym wskaźniku

4. Obszar zdegradowany na terenie Gminy Przybiernów

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji *obszar zdegradowany* charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz stanem kryzysu w co najmniej jednej ze sfer dotyczących zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Ponadto ust. 2 wskazuje, że „obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych”.

Na podstawie przeprowadzonego audytu gminnego wyznaczono obszar zdegradowany, na który składają się jednostki referencyjne charakteryzujące się problemami w sferze społecznej przy jednoczesnym występowaniu problemów przynajmniej w jednej innej sferze oraz największą liczbą zidentyfikowanych negatywnych zjawisk, tj. ≥ 5 . Zgodnie z przedstawionymi założeniami obszar zdegradowany na terenie Gminy Przybiernów obejmuje miejscowości: Czarnogłowy (16), Miodowice (14), Rokita (12), Łoźnica (12), Dzieszkowo (11), Świętoszewo (11) oraz Rzystnowo (11). Oznacza to, że duża część obszaru Gminy jest zdegradowana społecznie a każda z miejscowości ma po co najmniej jednym negatywnym czynnikiem gospodarczym, funkcjonalno-przestrzennym, technicznym lub środowiskowym. Obszar zdegradowany stanowi 36,98 % obszaru mieszkańców (1846 osób).

5. Obszar rewitalizacji na terenie Gminy Przybiernów

Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji *obszar rewitalizacji* to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację (...). Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nie posiadające ze sobą wspólnych granic”.

W związku z art. 10 ww. ustawy wyznaczony został obszar na którym występuje wysokie natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, a jednocześnie mający istotne znaczenie dla rozwoju gminy i planowane jest na nim przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w podziale na jednostki referencyjne gminy i delimitacji obszaru zdegradowanego, wyznaczono obszar rewitalizacji obejmujący obszar miejscowości:

1. Miejscowość Czarnogłowy (771 mieszkańców, 15,45 % liczby mieszkańców oraz 0,25 % obszaru zwartej zabudowy),
2. Miejscowość Miodowice (121 mieszkańców, 2,42 % liczby mieszkańców oraz 0,08 % obszaru zwartej zabudowy),
3. Miejscowość Rokita (232 mieszkańców, 4,65 % liczby mieszkańców oraz 0,14 % obszaru zwartej zabudowy),
4. Miejscowość Łoźnica (370 mieszkańców, 7,41 % liczby mieszkańców oraz 0,22 % obszaru zwartej zabudowy).

Reasumując: wyznaczony obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 0,69 % zwartej zabudowy oraz 29,93 % mieszkańców (tj. 1494 osób). Obszar ten nie przekracza zatem limitów określonych w art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji oraz obszaru rewitalizacji określonego w wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (rozdział 3, pkt 4)).

Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się największym natężeniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej, a także w sferach gospodarczych, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej

i środowiskowej. Potwierdza to zarówno analiza wskaźnikowa oraz analiza jakościowa (opisowa) miejscowości objętych obszarem rewitalizacji określonych w tabelach od nr 3 do nr 23

Powyższe problemy zostały spowodowane w głównej mierze przez zmiany strukturalne na rynku pracy, wynikające z istnienia na tym terenie obszarów po byłych PGR-ach, czego następstwem jest niedostosowanie kompetencji i kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy oraz ich „wyuczona bezradność”. W ten sposób utrwała się sytuacja kryzysowa na terenie gminy, o której świadczą: negatywne trendy demograficzne (malejąca liczba mieszkańców, ujemny przyrost naturalny i saldo migracji), wyższy od średniej w powiecie, województwie i Polsce: udział osób bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy w % bezrobotnych ogółem i wyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem. Występuje także zwiększona ilość wydanych niebieskich kart, co świadczy o natężeniu zjawisk patologicznych w rodzinach i występowaniu przemocy, co ewidentnie łączy się ze wzrastającą liczbą przestępstw. Ponadto zauważa się niechęć mieszkańców w życiu społecznym o czym świadczy niska frekwencja w wyborach w 2015 roku czy chociażby fakt braku lub niewielkiej ilości funkcjonujących zaangażowanych stowarzyszeń.

Z uwagi na istniejącą substancję mieszkaniową (w tym o charakterze socjalnym), obszar ten wykazuje wysoką kumulację problemów związanych z wykluczeniem społecznym oraz niedostosowaniem do potrzeb mieszkańców świadczonych usług społecznych. Zauważa się również niewystarczającą aktywność oraz świadomość ekologiczną społeczności lokalnej dlatego należy podjąć kompleksowe działania niwelujące wskazane powyżej najważniejsze problemy.

Spis tabel

Tabela 1 Wskaźniki obrazujące sytuację na terenie Gminy Przybiernów w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.....	6
Tabela 2 Zestawienie podstawowych danych dotyczących jednostek strukturalnych Gminy Przybiernów (stan na koniec 2016 r.)	11
Tabela 3 Wyliczenie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	12
Tabela 4 Wyliczenie zmiany liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012 – wyliczenia szczegółowe	14
Tabela 5 Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych – średnia z lat 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe	15
Tabela 6 Wskaźnik procentowy udział osób korzystających z Programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016) – wyliczenia szczegółowe	16
Tabela 7 Wskaźnik odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016) – wyliczenia szczegółowe	18
Tabela 8 Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe	19
Tabela 9 Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	21
Tabela 10 Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe	22
Tabela 11 Przyrost naturalny w latach 2011-2016 – wyliczenia szczegółowe	23
Tabela 12 Liczba dzieci 3-5 letnich korzystających z wychowania przedszkolnego w latach 2014-2016 w Gminie Przybiernów	24
Tabela 13 Wyniki sprawdzianu klas szóstych w latach 2014-2016 w Gminie Przybiernów	26
Tabela 14 Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2014-2016 w Gminie Przybiernów	27
Tabela 15 Frekwencja w wyborach sołeckich w 2015 roku – wyliczenia szczegółowe	28
Tabela 16 Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	29
Tabela 17 Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	30
Tabela 18 Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej /szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	32
Tabela 19 Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Goleniów w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/ – wyliczenia szczegółowe	33
Tabela 20 Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych – wyliczenia szczegółowe	35
Tabela 21 Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków – wyliczenia szczegółowe	36
Tabela 22 Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej – wyliczenia szczegółowe	37
Tabela 23 Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/ – wyliczenia szczegółowe	39
Tabela 24 Wykaz miejscowości w których zdiagnozowano występowanie największej ilości negatywnych zjawisk społecznych	40
Tabela 25 Zestawienie zbiorcze wskaźników z podziałem na poszczególne miejscowości	46